JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A°. 1857. Zaturdag 21 November. N°. 93.

Prijs per half jaar voor *Batavia* . . . . ƒ 12,50.
» » » » » *Java*. . . . . » 15,—.
» » » » » *Buitenbezittingen* . » 17,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der Advertentien is ZESTIG duiten voor de Vijf Woorden.
Bij eerste of meerdere herhaling DERTIG » » » » »
Behalve het Zegel voor den Lande.
Advertentien kunnen worden aangenomen tot TIEN ure's voormiddag

Bij deze Courant behoort een BIJVOEGSEL.

Civiel Departement.

Benoemd:

Tot hoofdcommies bij de directie van financien, de hoofdcommies bij de algemeene rekenkamer *P. Landberg Jr.*

Tot lid in den raad van justitie te Batavia, Mr. *C. J. van Haastert*, laatst omgaande regter in de 4de afdeeling op Java, thans op wachtgeld.

Verleend:

Een 2jarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den secretaris der residentie Bezoeki *L. W. D. Monod de Froideville.*

Schutterijen, enz.

Bij de Schutterij te Padang.

Ontslagen:

Eervol, wegens vertrek, de 2de luitenant *J. Nieuwveen.*

Benoemd:

Tot 2den luitenant, de korporaal *J. E. Goldie.*

Bij de Schutterij te Banda

Benoemd:

Tot 2den luitenant-adjudant, de 2de luitenant *J. C. Gasper.*

Tot 2den luitenant, de adjudant onderofficier *J. H. Herreburgh.*

Militair Departement.

Bevorderd:

Bij het Wapen der Infanterie.

Tot kapiteins, de 1ste luitenants:

A. A. G. Frappier, van het garnizoens bataillon te Palembang.
D. M. J. Moltzer, van het garnizoens bataillon ter Sumatra's Westkust.
C. J. Muller, van den plaatselijken staf te Weltevreden en Rijswijk.

Tot 1ste luitenants, de 2de luitenants:

A. F. J. Catoire, van het 9de bataillon.
F. G. M. Engel, van het 4de bataillon.
C. B. E. Versteeg, van het garnizoens-bataillon in de Moluccos.
C. H. J. Gaijmans, van de onderofficiers-school te Meester-Cornelis.
J. J. H. Popta, van het 2de bataillon.

Advertentien.

Postkantoor.

Landmail van November.

De directeur der posterijen te Batavia herinnert belanghebbenden, dat de 2de mail stoomer in Nov. den 26sten zullende vertrekken, de brievenpakketten daarmede te verzenden, bij het postkantoor te Weltevreden zullen worden gesloten op Woensdag den 25sten November aanstaande:

a. des avonds ten 8 ure, voor Europa, Britsch Indië, China, enz., enz.
b. des middags ten 1 ure, die voor Banka, Palembang, Billiton en Riouw.

Vendutien

Maandag 23 November, voor het sterfhuis van *J-o Jetseeng*, hernaamd *Abrahams.*

en

à 2 pCt. vendusalaris, op het heemradenplein, door *John Pryce & Co.*

Dingsdag 24 November, voor een huis op Kramat (naast het huis thans bewoond door den heer *Steitz*), voor rekening des boedels van wijlen den chinees *Oeij Makauw*, door *Gebr. Roselje & Co.*

Woensdag 25 November, ten woonhuize van den WelEd.G. Heer Mr. *H. Beth*, door *Louran & van Walchren.*

Donderdag 26 November, voor het huis laatst bewoond door den heer *Heineken*, op Kramat, door *van Slooten, Morgan & Co.*

en

à 4 pCt. vendusalaris, voor het commissiehuis van *John Pryce & Co.*

Vrijdag 27 November, voor het commissiehuis van *Gebr. Roselje & Co.*

Oproeping van Crediteuren.

In de *Javasche Courant* van heden worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in den navolgenden boedel:

Door het collegie van Boedelmeesteren te Batavia: van wijlen den Moor *Bapa Sap.*

Vertrekkende Personen.

De gepensioneerde luitenant-kolonel *Maubach.* — Kapitein *Kern* en *echtgenoote.*

Aangekomen Vreemdelingen

Van den 12 tot en met den 19 *November* 1857.

JAVA HOTEL. *A. Victor*, van Singapore. — *F. de Vos*, van Passaroeang. — *D. Boelhouwer*, van Singapore. — *E. J. Paschleij*, van Manilla. — *Barth Decker*, van Idem. — *van Deventer en zoon*, van Buitenzorg. — *G. Gunther*, van Samarang. — *A. Bennik*, van Rotterdam. — *Böhnen*, van Idem. — *W. C. van der Palm*, van Idem. — *N. H. Keuker*, van Rotterdam.

MARINE HOTEL. *J. M. Sobals*, van Onrust. — *W. G. Harting*, van uit het Hospitaal. — *Bijleveldt*, van de Reede. — *S. van der Meij*, van Singapore. — *C. L. Julius*, van Idem. — *E. Mekern*, van Cheribon. — *D. C. Burgemeester en zoon*, van Idem.

HOTEL DER NEDERLANDEN. *B. Brink*, van Pasaroeang. — *Maubach*, van Borneo. — *jonge heer van der Weide*, van Cheribon. — *C. van der Burg*, van Tagal. — *J. Salters*, van Rotterdam. — *W. C. B. den Exter van den Brink*, van Rio Janeiro. — Mevr. *Gordon*, van Nederland. — Mevr. *de Seijff* en *2 kinderen*, van Idem.

HOTEL DES INDES. *M. J. van de Laar*. van Samarang. — Mevr. *van de Laar*, van Idem. — *A. Weber*, van Idem. — *D. L. C. van Bloemmestein*, van Idem. — *K. F. C. Andreas*, van Idem. — *J. Bosch*, van Borneo. — *E. J. F. Privé*, van de Reede. — *H. de Boer*, van Idem. — *van der Lerk*, van Idem. — *F. J. Daigre*, van Australie. — *H. K. Koning*, van de Reede. — *J. L. Klijnsma*, van de Reede. — J. *A. C. Duriez*, van Holland. — *B. Lennekamp*, van Idem. — *A. Abel*, van Idem. — *L. F. H. Tukkerman*, van de Reede. — J. *van Capellen*, van Idem. — *Bijleveldt*, van Idem. — J. *Steijn Parvé*, van Idem. — *van Heeckeren van Waliën*, van Idem *C. D. V. Langlois*, van Idem. — *H. P. Hoevenaar*, van Meester Cornelis.

HOTEL WILLEM II. *N. A. Schmid*, van, ... *N. Klausz*. van Rotterdam. — *W. Menschen*, van Batavia.

Advertentiën.

Getrouwd:

L. J. F. B. HAMERS,
Kapitein der Infanterie.
en
E. S. VON GIMBORN.

EMMERIK, 11 November 1857. (3503)

Getrouwd:

E. T. RIJCKMANS.
met
S. J. M. MALLET.

BATAVIA, den 19 *November* 1857. (3540)

Bevallen van een' ZOON, *A. L. Hempenius*, geb. *Ockerse.*

DJOCDJOCARTA, 6 *November* 1857. (3502)
Eenige en algemeene kennisgave.

Bevallen van eene DOCHTER, de Hoogwelgeboren vrouwe Jonkvrouwe *van Nispen*, geboren Baronesse *van Lawick van Pabst.*

(3515) Jkhr. O. E. VAN NISPEN.

MADIOEN, 8 *November* 1857.

Bevallen van eene DOCHTER *L. F. Tromphetter* geliefde echtgenoot van

(3562) J. BUSSELAAR.

SAMARANG, 18 November 1857.

Bevallen van een ZOON, *L. O Boumeester*, *Dudman.*

SOERABAYA den 14 November 1857.
Eenige kennisgave. (3554)

Bevallen van een ZOON, de echtgenoot van

(3529) L. GRONOVIUS.

BEDARA TJINA, 16 *November* 1857.

Bevallen van een' ZOON, *J. E. Bijl de Vroe*, *Crees*,
BATAVIA, 17 *November* 1857. (3518)

Overleden *T. L. L. Bohl.*

(3553) W. PADDINGEE.
P. J. PADDINGEE.
geb. *van Es.*

SAMARANG, 14 *November* 1857.

Hout-Vendutie

Op Maandag den 23 November 1857,
à 2 pCt. Vendu Salaris.
door *John Pryce & Co.*, op het Heemradenplein,
van eene partij

JATTIEHOUTEN BALKEN

(3508)

Op de Vendutie van Maandag 23 November,

voor het Sterfhuis van **J. O. Abrahams** zal mede worden verkocht, voor rekening des boedels van wijlen den heer *J. D. Frankhanel*, **het Perceel gelegen in de Koestraat.** (2570)

De Vendutie van Dingsdag 24 dezer

voor rekening des boedels van wijlen den Chinees **Oeij Makauw** is tot een' nader te bepalen dag

uitgesteld.

(3558) GEBRS. ROSELJE & CO.

VENDUTIE

op Woensdag 25 November 1857,

ten woonhuize van den WelEd.G. Heer **Mr. H. Beth.**
door *Louran & Van Walchren*,

van een netten inboedel bestaande uit: mahonij en andere houten meubelen, waaronder een met rood ve-

---

EERZUCHT EN LIEFDE. (*vervolg.*)

Op dezen dag echter had eene bijkomende omstandigheid hare gedachten bijzonder naar het verledene teruggevoerd. Zij had eene aankondiging in de dagbladen gelezen, dat kapitein Hoare getrouwd was, — met eene hooggeboren dame, hem in rang en aanzien gelijk. Zonderling genoeg had Miss Channing, sedert den dag, toen zij twee huwelijksaanvragen tegelijk ontving, geene andere meer bekomen; en dit moest haar des te vreemder toeschijnen, daar zij een bijzonder schoon meisje was, algemeen geliefd, en ook om haars vaders wil in den omgang wel gezien. Deze veronachtzaming bekommerde haar echter niet en waarschijnlijk zou ieder aanzoek onwelkom geweest en stellig door haar van de hand zijn gewezen. Nadenken en ondervinding hadden Margaretha geleerd, dat er tot huisselijk geluk wel iets anders noodig is dan rijkdom of hoogen stand in de wereld. Zij had leeren inzien, dat het huisselijk leven niet uit louter vermaken of inwilliging van eigenzinnige neigingen kan bestaan, maar dat er ernstige voornemens en moeijelijkeligten aan verbonden zijn, die dagelijks vervuld moeten worden. Zij zat dien avond voor het haardvuur, diep in gedachten verzonken, maar niet zonder dankbaarheid of berouw. O als de twee laatste jaren haar nog hadden kunnen teruggeschonken worden, hoe geheel anders zoude zij dan handelen! Zij werd in hare mijmeringen gestoord door het binnenkomen van haar vader, die zijn lenningstoel bij het vuur schoof en huiverend plaats nam.

— Margaretha, gij moest een briefje voor mij schrijven; ik kan dezen avond niet uitgaan, zoo als ik u beloofd had. Schrijf dat. Ik gevoel mij niet wel en het is van daag koud!

— Koud! lieve vader, riep Margaretha, het is niet zoo bijzonder koud, ik vind het zelfs bedompt en zacht, en dacht reeds dat het groote vuur hier te warm zou zijn.

— Ik zeg u kind, het is koud, huiverend koud; of ik moest een koude hebben gevat, die mij zoo gevoelig maakt. Waarom hebt gij gescheld?

— Om licht, papa. Ik kan niet meer zien te schrijven.

— Laat het licht nog maar wat weg blijven, het hindert mij, mijn hoofd en oogen doen mij zeer. Het briefje heeft zooveel haast niet, gij hebt er nog een uurtje tijd mede.

Margaretha nam weder plaats. Dr. Channing ging in zijn stoel achterover liggen; zijne handen hingen slap, bij hem neer en zijne oogen sloten zich. Zij greep zijn hand en voelde nu dat die koortsachtig gloeide.

— Ik vrees, vader, dat gij een zware koude hebt opgedaan. Laat ik om Dr. Williams zenden.

— Gij maakt het erger dan het is, Margaretha! riep hij gemelijk, houd toch rust, ik heb nog geen doctor noodig. Als ik een kom gerstewater gebruik en vroeg naar bed ga, ben ik morgen weer beter.

Maar den volgenden morgen was het met Dr. Channing niet beter, het was integendeel veel erger met hem en hij kon niet opstaan. Zijne dochter zond ditmaal uit eigen beweging om Dr. Williams. Deze kwam er twee dagen later bragt hij reeds een anderen doctor met zich. Dr. Channing was gevaarlijk ziek.

Margaretha week niet van zijn bed, maar maakte zich nog niet bezorgd; de hoop was altijd sterk bij haar. Maar hare hoop bedroog zich. Binnen acht dagen was Dr. Channing dood en hij was gestorven, zonder afscheid van haar te nemen, daar hij sedert den derden dag bewusteloos gelegen en zelfs Margaretha niet meer herkend had.

Margaretha had alles met kalmte gedragen; maar nu ontzonk haar de moed. Dat ongeluk was haar te onverwacht overkomen. Nog geen veertien daag geleden, genoot haar vader de bloeijendste gezondheid en nu lag hij daar! Zij kon het zich niet verbeelden en wilde schier niet gelooven, dat het werkelijk zoo was.

Naauwe bloedverwanten, aan welke zij haar nood had kunnen klagen, had zij niet; — bekenden genoeg; er kwamen eene menigte koetsen voor de deur, met bezoekers, of om kaartjes af te geven, maar dat biedt slechts geringen troost aan het diep gewonde hart. In

lours d'Utrecht bekleed; mahonijhouten ameublement met dito voltaires, een geheel nieuw toilette duchesse met marmeren blad, een fraaije mahonijhouten kast met brandlade, een dito etenstafel met drie inlegbladen, Palembangsche leuning en wipstoelen, allen uitmuntend heldere brandende hang- en tafellampen, waaronder een paar prachtige moderateurs, eene bijzonder welluidende speeldoos, een ijzeren kinderledikant, porcelein, cristal- en eenig zilverwerk, koperen- en ijzeren keuken- en tuiggereedschappen, goedang en dispenskasten en rekken, verder eene geheel nieuwe vis-a-vis, een milord, benevens drie span uitmuntende wagenpaarden met fraaije tuigen en stalgereedschappen, eene fraaije collectie waaronder zeldzame bloemen in potten enz.

en ten 11 ure precies,

twee snoeren, fraaije paarlen en gouden ducaten.

Alles Zondag 22 en Dingsdag 24 voor een ieder te bezigtigen. (3536)

VENDUTIE

op Donderdag den 26 November 1857,

voor het commissiehuis van *John Pryce & Co.*,

à 4 pCt. Vendu Salaris,

van een groote factuur **IJzerwerk, een nieuwen Suikermolen, amerikaansche Wip- en Tuinstoelen. Eau de Cologne**, diverse **Lijnwaden, Zuren Hollandsch Meel. 12000 pond bruine Boonen, 7000 pond Koffij**, alsmede **goud en zilver Snoer** en **zilver Galon** en verder van **100 vaten afgetapt Haantjes Bier** in kleine kavelingen. (3571)

Op Vendutie van Donderdag, den 26 November zullen de Ondergeteekenden publiek verkoopen:

Eene door buffels in werking te brengen,

NIEUWE SUIKERMOLEN.

(3509) JOHN PRYCE & CO.

VENDUTIE

op Donderdag 26 November 1857,

voor het huis laatst bewoond door den heer *Heineken*, op Kramat, door *van Slooten, Morgan & Co.*,

van de goederen van wijlen den heer **L. F. J. Timmermans**, bestaande uit 4 spannen goedgedresseerde wagenpaarden, melkgevende koebeesten, wagens, bloemen in potten, meubilair, etc. (3577)

VENDUTIE

op Vrijdag, den 27 November 1857,

voor het Commissiehuis van *Gebr. Roselje & Co.*,

van diverse provisiën, pas aangebragte grasboter, divers aarde-, glas- en ijzerwerken, schilderijen, parfumeriën, drie kisten frasi fransch speelgoed bij kleine kavelingen, bijzonder geschikt voor het op handen zijnde St. Nicolaas feest, een partijtje superieure fransche speelkaarten waaronder de zoogenaamde **Sebastopol**, welke bij kavelingen van 2 dozijnen zullen worden opgeveild, — voorts pendules, bronswerken, waaronder fraaije statuetten, porceleinen vazen, koppen en schotels, thé servicesen, etc., wijders fijne flanelle hembden, dames, heeren en kinderkousen en sokken, fijn gras linnen, do. zakdoeken, batik sarongs, hoofddoeken, slendangs, chitzen, 20 kisten kramerijen, etc. etc. (3557)

Verkoop van JAPANSCHE GOEDEREN.

Op nadere te bepalen dagen in de maand December aanstaande zullen de Ondergeteekenden in de lokalen der zoogenaamde **Japansche Toko** aan de meestbiedenden **zonder reserve** publiek verkoopen: de Restanten van de Kambang factuur, in den loop van dit jaar alhier aangevoerd, bestaande uit diverse **Lakwerken, Zijde Stoffen, Porceleinen Koppen en Schotels, Bloemvazen, Serviezen, Bloempotten, Bronswerken, Payongs, Schutzels,** enz.

Een en ander daags vóór de Veilingen voor een ieder te bezigtigen.

(3543) GEBR. ROSELJE & Co.

Verkoop van een Huis op Koningsplein.

In den loop der volgende maand, zal voor rekening des Boedels van wijlen den heer **C. Denninghoff**, publiek verkocht worden, het huis, thans bewoond door den heer *C. Vriesendorp*, zijnde inmiddels uit de hand verkrijgbaar.

(3528) TIEDEMAN & VAN KERCHEM.

De gezamenlijke Erfgenamen in den boedel van wijlen **Johannus Augustinus Dezentje**, overleden te *Ampel* den 7 November 1839, voornemens zijnde onder 's hands te verkoopen de huurregten in de Landen:

LEBAK en onderhoorigheden.
GEDAREN en onderhoorigheden.
KEBONSOO en onderhoorigheden.
KAIJOEMAAS en onderhoorigheden.
WEDIE en onderhoorigheden.

allen gelegen in de residentie *Soerakarta*, zoo kan een ieder, die deswege mogt reflecteren, zich tot het bekomen van inlichtingen vervoegen ten kantore van de heeren **Dorrepaal & Co.**, te *Samarang*, alwaar tevens vóór of op den **23 December 1857**, het bod, dat men zou willen doen, bij besloten brieven kan worden ingezonden, welke brieven op dien dag te **tien** ure 's morgens zullen geopend worden, des verkiezende in bijzijn van de bieders, terwijl dezelfde inlichtingen bekomen kunnen worden ten huize van den heer **A. B. Dezentje**, te *Lebak*.

(3501) G. L. DORREPAAL, qq.

SAMARANG, den 18 November 1857.

Publieke Verpachting.

De reeds vroeger aangekondigde **Publieke Verpachting der inkomsten van het Land SELAPADJANG**, gelegen in de Wester-afdeeling der Bataviasche ommelanden, zal alsnu voortgang hebben op Maandag den 30sten November 1857, des morgens ten 10 ure, ten kantore en ten overstaan van den Ondergeteekenden Notaris, bij wien inmiddels de pachtvoorwaarden ter lezing liggen.

(3524) J. J. MIJNSSEN.

De ondergeteekenden hebben weder ontvangen:

Puike Manilla Sigaren No. 2 (Havana en gewoon model) van 1855 en 1856.

(3568) GEBRS. BEIJNON.

TOKO-ESMIOL.

Ontving direct uit Parijs en is heden ontpakt: een factuur fraai kinderspeelgoed en kinderwagens met en zonder veeren, prachtige Cartonnages en Bonbon dozen zeer geschikt voor Cadeaux, Dames Toilette spiegels (genaamd Face & Nuque) om voor en achter hoofd gelijk te kunnen zien, deze zijn van een fijn model, kunnen voor op reis geheel in een gevoegd worden en zijn bij het kappen hoogst doelmatig.

Verder eene groote sortering parfumerien van de Société Hygienique en Monpelas en vele Quincallerien enz., enz.

(3573) CHAMA & Co.

Beste Manilla Cigaren No. 2, Cortado en Havana model,

bij partij (ook in het Entrepôt)

(3564) L. PLATON.

Pas Ontvangen:

Eene factuur bestaande uit: **4 kisten bijzonder fraai Behangselpapier met deszelfs randen.**

bij

(3567) GEBRS. BEIJNON.

TIMMERWERF

voor

Praauwen, Tambangan, enz.

(3443) B. A. VAN DORP, *Indramayo.*

Per het schip *Born*
Kapt. JANSSEN.

NIEUWE HARING 1857

bij

(3551) S. B. VAN KLEEFF & Co.
Passer Pisang en Toko Rijs[wijk].

Amerikaansche Schrijflessenaars

ontvangen bij

(3566) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Bij den Ondergeteekende

verkrijgbaar:

Madera-, Roode-, Brandewijn, Genever AVH., Bit[ter], Siropen, Seltzerwater in halve kruiken, gesorteerde Provisiën getruffeerd, Petit Pois, Champignons au beu[rre], Julienne, Patés foie d'oies truffés, Sla Olie, Bo[ter], Kruid, Hagels, Loodwit, Menie, Spijkers, Hennip. enz. e[nz].

(3510) A. A. RUZETTE.

CHERIBON, den 14den November 1857.

Ontvangen:

een factuur, bestaande uit fraaije kamer Japonnen v[oor] heeren, met zijde en met thibet gevoerd, fijne zwart[e] kensche Rokken, Jassen en Pantalons, witte Pantalons, Jassen, Orleans Jassen en dito van andere stoffen, waar onder Raglans, enz. enz., alles naar den laatsten Par[ij]schen smaak vervaardigd en in verschillende tail[les] tegen Europesche prijzen verkrijgbaar bij

(3513) CASSALETTE & Co.

Ontvangen:

Eene factuur ijzer vertinde keukengereedschappen, bestaande uit:

Braad, Taart-, Melk- en Stoofpannen, Casserollen, Kookketels, Scheplepels, Borden, Braadschotels, Voetbaden, Koelbakken, Rijstbollen, Specerij, Suiker en Theetrommels enz.

bij

(3569) GEBRS. BEIJNON.

S. B. van Kleeff & Co.,

Passer Pisang en Rijswijk.

ROODE- MADERA- en PORTWIJN,

uitgezonden door het huis *Schimmelpennink*. (3517)

Vergulde en Palissanderhouten Schilderij Lijsten

worden op verlangde afmetingen vervaardigd en van glas en toebehooren voorzien.

Schilderij Glazen van de grootste dimensie, bij

(3442) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

TOOVERLANTAARNS

met fraaije voor kinderen zeer geschikte voorwerpen à ƒ 30,—.

bij

(3440) H. M. VAN DORP.

BATAVIA 1857.

For Sale.

The first class fine British ship **MELBOURNE** built in the Clyde in 1847, 496 tons register (discharged last voyage 740 tons of Tea from China), a fast sailor well found in every respect. Now lying in the Roads of Batavia.

For information apply to Captain **Cooper** on board or to

(3560) MARTIN, DYCE & Co.

BATAVIA, 21st November 1857.

---

een opzigt echter was het goed voor Margaretha, dat zij alleen stond. Ware er iemand anders in huis geweest, die voor haar had kunnen handelen, dan zou zij zich geheel aan hare smart hebben overgegeven; maar zoo als de zaken nu stonden, was zij verpligt, om zich met alles te bemoeijen, en de treurige schikkingen te maken, die in zulke omstandigheden onvermijdelijk zijn. Ook de pligtige ter aarde bestelling moest worden geregeld. Margaretha had van zulke zaken geene ondervinding, en meende aan haar eigen eer en aan de liefde voor haar vader verschuldigd te zijn, den stoet zoo prachtig mogelijk in te rigten — helaas! eene dwaling, die maar al te algemeen is. Nog op denzelfden dag, dat zij hiertoe bevelen had gegeven, werd haar een kaartje gebragt. Zij herkende terstond den naam van haars vaders zaakwaarnemer, dien zij door haar droefheid vergeten had te schrijven. Natuurlijk was hem het overlijden van Dr. Channing ter oore gekomen, en dit voerde hem ongeroepen herwaarts. Persoonlijk was hij aan Margaretha bijna onbekend; alleen herinnerde zij zich, hem twee jaren geleden eens bij Mrs. Grainger ontmoet te hebben.

Nadat hij was binnengelaten, vroeg hij haar of hij haar ook van dienst kon zijn, en sprak tevens over de begrafenis. Margaretha verklaarde hem, wat zij daarbestreffende bepaald had, en op niet veel hij in de rede: — Mijn waarde Miss Channing, zeide hij, hebt gij wel gedacht aan de verbazende kosten van zulk eene uitvaart?

Margaretha zag hem bijna onvriendelijk aan, en antwoordde min of meer gebelgd: Neen, Mijnheer aan de kosten heb ik volstrekt niet gedacht.

— Maar zonder u te willen taxeren, Miss Channing, zijt gij met rede overtuigd, eene zoo aanzienlijke uitgave te kunnen bestrijken?

Zij brak in tranen uit, en riep verontwaardigd: Ik dacht niet, dat iemand zoo wreed zou kunnen zijn om mij zulke beweegredenen voor te houden, als het er op aankomt, om aan mijn vader de laatste eer te bewijzen.

Mr. Padmore bewoog zich onrustig op zijn stoel. — Gij verstaat mij verkeerd, Miss Channing, zeide hij; maar ik zou op dit oogenblik mijn gevoelen naauwelijks durven uitspreken.

— Als ik u bidden mag, mijnheer, zeg al wat gij wilt; openhartigheid is altijd het beste en ook in deze zaak verkieslijk.

— Nu, mijn waarde Miss, dan moet ik u vragen of gij het geld voorhanden hebt, om de kosten te betalen?

— Hoe dat? vroeg Margaretha.

— Ik vrees, dat Dr. Channing zonder vermogen gestorven is en zelfs dat de balans niet toereikende zal zijn en de nalatenschap naauwelijks zonder bezwaar kan worden aanvaard.

Margaretha dacht dat de zaakwaarnemer droomde.

— Dr. Channing niet in voordeelige omstandigheden! — terwijl zijn huis zoo kostbaar gemeubeld is!

— Deze kostbaarheid is het juist, die den eerwaarden heer arm heeft gemaakt, zeide Mr. Padmore, sich nader verklarende. Al den tijd, dien hij in de stad heeft gewoond, hebben zijne verteringen zijne inkomsten overtroffen en zelfs vroeger was hij reeds niet zonder schulden. Hij had meer dan eens geld opgenomen, dat nog niet was afbetaald.

Margaretha zonk op dit berigt in diepe gepeinzen. Slechts eene gedachte schoot haar te binnen: Het geld van de levensverzekering, is er nog! riep zij. Papa heeft immers zijn leven verzekerd?

— Zeer zeker, mijn lieve Miss. Channing; maar er zijn ook schulden.

Zij liet het hoofd op de hand zinken — dat was eene schrikkelijke mededeeling.

— Ik wist niet dat u deze omstandigheden zoo geheel onbekend waren; ik hoop intusschen dat gij mij niet kwalijk zult nemen, dat ik er u opmerkzaam op maakte.

— Neen, zeker niet, ik zeg er u dank voor, Mr. Padmore, gij hebt wel gedaan. Maar — vervolgde zij, op eens haar oude wilskracht hernemende, laat mij in alles weten, hoe de zaak staat; verberg niets voor mij.

Met toestemming van den Heer Resident van Batavia.

FUNAMBULO
de Luis Feroni,
oosthoek Koningsplein.

Maandag, 23 November 1857.
Beneficie voor den Heer Luis Feroni,

die alles in 't werk zal stellen om het geëerde Publiek een genoegelijken avond te verschaffen,

Programme.

Eerste Afdeeling.

Nieuwe dansen op de gespannen koord, den Heer Luis Feroni zal achterwaarts op de koord, door de ton heen springen.

Tweede Afdeeling.

Titole Telegraaf op verzoek van het geëerde Publiek.

Derde Afdeeling.

Intermezzo par les Sr. José et Pablo Feroni.

Vierde Afdeeling.

Op algemeen verzoek de kluchtige Pantomime Arlequin veranderd in een Scalet; deze laatste acte zal eindigen met een Surprise.

Entrée: Op de Galerij...... *f* 3,—
In het Parterre.... - 2,—
Onder de Galerij... - 1,—
Kinderen beneden 12 jaren de helft.

(3572) Aanvang 's avonds ten 8 ure precies.

Met het Fransche Schip *Alice Hélène*,

heeft de ondergeteekende ontvangen:

Witte en gekleurde Hemden tot de fijnste soorten.
Linnen en katoenen Boorden in alle modellen.
Extra fraaije zijde en satijnen Cols en Cravatten.
Extra fraaije Lakens en Tricots.
De nieuwste zijde satijnen en pique Vestenstoffen.
Glacé, zijde, castooren en garen Handschoenen.
Zijde, garen, katoenen en wolle Sokken.
Botines, van leder, everlast en laken.
Gom elastieken Paletots, Pantalons, Petten en Capuchons.
Gibus Hoeden van zijde en thibet.
Extra fraaije castooren Hoeden in alle grootens.
Koetziers Hoeden en Regenmantels.
Borduursels voor Heeren Ambtenaren.
Costuums Steken en Degens.
Nieuw model W Knoopen, race en liverij Knoopen.
Zeer eleganten kamer Japonnen.
Een groot assortiment mail Kuffers in alle grootens.
Tapijt en gom elastieken Reiszakken.
Gom elastieken heeren, dames en kinderen Schoenen in alle grootens.
Uitrustingen voor vertrekkende of aankomende personen worden binnen de 2 maal 24 uren geleverd tot zeer civiele prijs.

(3576) S. D. BRANDON.

Te koop

Het ruim en aangenaam gelegen huis van den Ondergeteekende op Salemba, voorzien van Elf kamers in huis en 4 vertrekken in de bijgebouwen, een groote Tuin met een aantal vruchtboomen en een stuk weiland bevattende p. m. 100 vruchtdragende klapperboomen. Te bevragen bij *Gebr. Roselje & Co.* of bij den eigenaar

(3555) STEITS.

TE KOOP Een span fraaije zwarte **Macassaren** te bevragen bij den Heer

(3559) H. M. VAN DORP.

TE KOOP Een **Bendie** met **twee Paarden** en toebehooren. Adres

(3521) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Te koop
bij *Zakara & Audineau.*

Wagenveeren en Assen, Kap- en Verlakt leder, Lakens, Catalin, Zijden damasten, Passementen, Voetkleedsels, Tapijt, Verlakt linnen, Imitatie leder, Wagen gordijn, Prachtige Lantaarns en alle verdere Wagen behoeftens. (3539)

TE KOOP

Wegens voorgenomen vertrek. Een prachtige **PIANINO** (fabriek Erard) expres voor Indie vervaardigd; geheel nieuw en zonder eenige defecten.

Adres

(3565) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

TE HUUR Één ruim goed onderhouden huis, gelegen op Passar Baroe, à *f* 100,— 's maands. Te bevragen bij

(3556) H. M. VAN DORP.

Batavia, 1857.

TE HUUR Een aangenaam gelegen Huis op Oral (?) maat, laatst bewoond door en te bevragen bij den heer

(3525) VAN SWIETEN.

TE HUUR Een Huis op Passer Baroe, à *f* 70 's maands. Adres

(3516) H. A. KLERKS, qq.

TE HUUR **Een gemeubileerde of ongemeubileerde kamer** met of zonder tafel, op Noordwijk.

Adres Lt. A.

(3460) H. M. VAN DORP.

Kamers te Huur

in de Beerendrechtslaan, Adres Bureau Java-Bode. (3574)

Wissels op Nederland

bij

(3552) B. KOPERSMIT & Co., te *Batavia* en *Samarang.*

233ste Nederl. Staats-Loterij.

Nog te bekomen voor de laatste klasse:

Tiende Loten à *f* 10.
Vijfde " 20.

(3579) H. M. VAN DORP.

Batavia 1857.

De ondergeteekende verzoekt allen die van hem iets te vorderen hebben of aan hem verschuldigd zijn, binnen drie weken aangifte te doen of hun debet aantezuiveren.

Batavia, den 18den *November* 1857.

(3533) T. B. IHNEN.

De ondergeteekende maakt aan het geëerde publiek van Batavia bekend, dat hij met de maand December opgehouden heeft met het hulponderwijs van den Heer *E. F. Rijckmans*, en zich zelf gevestigd hebbende, recommandeert hij zich voortdurend tot het geven van **Piano lessen.**

Batavia, den 21 November 1857.

(3541) E. N. DIJKSTRA.

Adres Bazaar Baroe ten huize van den Heer *E F. Rijckmans.*

Wordt gevraagd

Een reeds gebruikte **Palankijn**, geschikt voor het gebruik naar de stad.

Adres:

(3531) W. BRUINING.

Wordt gevraagd.

Een bekwaam **Machinist**, bij eene der Stoomsuikerfabrieken op Java.

Adres lett. L. bij

(3505) H. M. VAN DORP, te *Batavia.*

Een fatsoenlijk jong mensch, met de administratie van een land bekend, zag zich gaarne geplaatst als **Administrateur** op eenige landelijke onderneming in de Ommelanden van Batavia, dan wel geëmploijeerd bij een der **Handelshuizen** te Batavia.

Adres letter A, bij den heer

(3506) W. BRUINING, Bureau *Java Bode.*

Een Europeaan, sedert verscheidene jaren bij landelijke ondernemingen werkzaam, laatstelijk op eene Suikerfabriek, grondig bekend met de verschillende kultures en fabrieken, verstaande zeer goed met den Inlander om te gaan, thans eervol ontslagen, daar de eigenaar zelve zijn betrekking op nam, wenschte wederom ten spoedigste geplaatst te worden. Allerbe gunstige getuigenissen kunnen worden overgelegd.

Adres Lt. T. bij

(3511) VAN DORP, te *Batavia.*

De Ondergeteekende heeft de eer aan heeren Kooplieden en Scheepsbevelhebbers bekend te maken, dat hij tot **Expert van Veritas** alhier is benoemd en Kantoor zal houden boven de nieuwe toko van de heeren *Plump & Co.* Groote Rivier.

(3507) L. KLOPPENBURG.

Batavia, 18 *November* 1857.

Ten gevolge van veranderde belangen, hebben de Heeren **B. van Leeuwen en Co.** opgehouden mede-gemagtigden van den Heer **J. W. Arnold** te zijn, en is in hunne plaats benoemd, de Heer **W. van Berchel Bik.** (3546)

Batavia, den 18 November 1857.

Loge de Ster in het Oosten.

Receptie in de eerste graad op Zaturdag 24 October 1857 des avonds te zeven uren. (3527)

De ondergeteekende, met zijne familie naar Nederland teruggekeerd, met het Ned. schip **PRINSES AMALIA**, kapt. **L. W. van Rhijn van Alkemade**, kan dien bodem aanbevelen als allezints geschikt voor passagiers, en niet genoeg roemen de minzame behandeling van den gezagvoerder ondervonden, waarvoor hij dezen openlijk dank zegt.

(3561) H. A. M. BRUMSTEEDE.

Mevr. Elzenaar
ACCOUCHEUSE,

is verhuisd op Noordwijk, het derde huis van Gang Patjenongan, het tweede huis voorbij **Mad. Lejeune.** (3461)

---

mijn vader volstrekt geen vermogen nagelaten. — Dat kan ik u nog niet juist zeggen; veel zal het echter in geen geval kunnen zijn; zeker niet voldoende, — het doet mij leed dat ik het zeggen moet — zeker niet genoeg voor u om van te leven.

— Ik denk hier niet aan mij zelve, zeide zij droevig, ik denk alleen met smart, hoeveel zorg dit voor mijn goeden vader moet geweest zijn.

— Maar zou het ook niet verstandiger zijn, om de plannen, die gij gedaan hebt, te veranderen, en de zaken eenvoudiger in te rigten? Ik denk wel degelijk ... u, Miss. Channing, terwijl ik u dezen raad geef.

— Je het zal ook beter zijn, herhaalde zij. — Ik zal het terstond afbestellen, het zou zeer verkeerd zijn, als ik eene statie maakte, die ik niet betalen kon. En ... vervolgde zij met tranen in de oogen, wat ... voor mijn dierbren vader uit, of de begrafenis ... eenvoudig is?

Bij ... der nalatenschap van Dr. Channing bleek ... dat Mr. Padmore de zaak niet te donker had ingezien. Wat er was, was maar even toereikende om ... te dekken, met een gering overschot van ... Het ameublement werd door de koopers van het huis, ter voordeele van Margaretha onder de gunstigste bepalingen overgenomen, de koets en de paarden werden bij openbaren verkoop, door de vrienden zoo hoog mogelijk opgedreven.

III.

Het was aan den avond van den laatsten dag, dien Margaretha in haars vaders huis zou doorbrengen. Zij was er tot hiertoe gebleven en had alles zelf beredderd. De boeken en het zilverwerk waren dien dag door haar verzonden, waar zij in 't openbaar verkocht zouden worden; zij had hare kleederen gepakt, om den volgenden morgen te vertrekken. Vermoeid en afgetobd zette zij zich op een lagen stoel voor den haard neder. Zij had hoofdpijn. Hoe treurig was zij het nieuwe jaar ingetreden! Wat zou het haar brengen? hoe zou het twaalf maanden later met haar zijn? Zoo zat zij voor den schoorsteen en staarde, onder gewoonte, in het flikkerende vuur, terwijl zij alle oude herinneringen nog eenmaal in het geheugen riep. Eenige goede vriendinnen hadden haar na haars vaders dood dringend uitgenoodigd, om bij haar te komen logeren voor een paar weken, voor eene maand, of langer, of korter, naar het haar beviel, in de hoop van haar eenige afleiding te verschaffen. Maar Margaretha had alles afgeslagen. Zij verlangde geen bedriegelijk uitstel, zij wenschte van hare toekomstige bestemming op eens zeker te zijn. Haar besluit was genomen. Zij had eene zorgvuldige opvoeding genoten en bezat veel kennis, zij besloot dus om gouvernante te worden, maar niet in een van die ongelukkige betrekkingen, waar zij half onderwijzeres en half huishoudster of liever dienstmaagd zou moeten zijn — zulk een leven zou zij geen drie dagen hebben volgehouden — neen zij hoopte eene meer verhevene plaats te bekomen, bij eene achtenswaardige familie, waar zij met alle liefde en onderscheiding opgenomen en goed beloond zou worden. Voor de dochter van Dr. Channing zou het toch wel zoo moeijelijk niet zijn, zulk eene plaats te vinden! Misschien ... te mijmeren, kwam haar onwillekeurig kapitein Hoare in de gedachten en aan de betrekking die zij zich eenmaal gevleid had, als zijne vrouw te zullen innemen; hoe groot was het verschil tusschen die dwaze roman en de werkelijkheid! Maar deze herinnering was niet half zoo bitter als de volgende. — haar onverantwoordelijk gedrag jegens Mr. Grainger. Zij had eens in waarheid gehoopt, zijne vrouw te worden, hij was haar vriend geweest, en zij had hem moedwillig opgeofferd voor eene ijdele hersenschim. O, als zij vergeleek wat zij had kunnen zijn, bij hetgeen zij thans was! in haren tegenwoordigen toestand, met een leven vol zorg en moeite in 't verschiet! — toen zwierven hare gedachten naar hare vroeg gestorven ... vader, — zij verlangde spoedig bij hen te zijn, en had om uitkomst, of kracht tot onderwerping, want zij gevoelde zich troosteloozer, dan zij in de laatste zes weken geweest was en weende lang en bitter.

(*Wordt vervolgd.*)

De ondergeteekende heeft de eer te berigten, dat hij de bestaande Maatschap tot uitgifte van den **Java Bode** voor gezamentlijke rekening met de Heeren *H. M. van Dorp* en *G. J. C. Kolff*, voor en namens zijne firma *van Haren Noman & Kolff*, onder redactie van de Heeren Mr. *L. J. A. Tollens* en *W. L. Ritter*, tegen ultimo December aanstaande heeft

OPGEZEGD.

De Drukker Uitgever van den Java Bode,
(3544) W. BRUINING.
BATAVIA, 14 *November* 1857.

BATAVIA'SCH HANDELSBLAD.

De Ondergeteekende heeft de eer te berigten, dat door hem

van af primo Januarij 1858

zal worden uitgegeven een NIEUW DAGBLAD,

getiteld:

BATAVIA'SCH HANDELSBLAD

onder Hoofd Redactie van den heer

H. J. LION.

Degenen, die geneigd zijn, zich voor het **eerste Halfjaar 1858** te abonneren, worden beleefdelijk verzocht hiervan zoo spoedig mogelijk aan **den ondergeteekende** kennis te geven, en hem de gelden daarvoor *franco* toe te zenden, ten einde de oplage bij tijds te kunnen regelen.

Prijs voor het Eerste Halfjaar.

Voor Batavia .... *f* 12,50.
» Java .... - 15,—.
» de Buitenbezittingen .... - 17,50.
» Nederland .... - 22,50.

Men abonneert zich te Sourabaija bij **de Gebr. Hoeken**; en bij den heer **J. Schaap** boekhouder der Stoomboot-Maatschappij van de heer *W. Cores de Vries*. **Reder** zal worden opgegeven, bij welke kantoren men, zich te Samarang en op de Buitenbezittingen kan abonneren.

(3546) W. BRUINING.
BATAVIA, 21 *November* 1857.

Verloren of Gestolen.

Een groote hond, ras: Schotsch Sydney, hazewind, geelachtig met zwarte snuit, luisterende naar den naam van **Ida**. De vinder wordt beleefd verzocht dezelve terug te bezorgen aan de drukkerij dezer courant, of bij den Heer E. Chaulan, kunnende op eene billijke belooning rekenen. (3530.

Kantoor-Boekhandel, W. BRUINING.

Almanakken 1858.

I. Zak-Almanak.
f 2.—, Per Post *f* 2 50.

II. Groote Kantoor-Almanak.
Fraaije KLEURENDRUK.
Onopgeplakt *f* 1,—. Opgeplakt *f* 2 —.

III. Kleine Kantoor-Almanak.
Onopgeplakt *f* 0 50. Opgeplakt *f* 1,—.

Mede verkrijgbaar bij **H. BLOK** te **Cheribon.**
(3448)

Mr. C. A. de Jongh,

Burgerlijk Wetboek voor Nederlandsch Indië, met Aanteekeningen.

De ondergeteekenden verzoeken beleefdelijk eene spoedige terugzending der **Inteekenlijsten** op bovengemeld werk, zijnde met de aflevering gereed een aanvang gemaakt.

(3469) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

ALIZARIN SCHRIJFINKT.

Heele flesschen à *f* 18,— per dozijn.
Halve » » 12,— »
Kwart » » 8,— »
Batavia, bij
(3435) H. M. VAN DORP,
Boekhandelaar.

Lithographie van H. M. van Dorp, te Batavia.

Visitekaartjes,

in verschillende grootten à *f* 8 per 100. (3575)

Kantoorhandel van W. OGILVIE.

Direct uit **Frankrijk** ontvangen:

KANTOORBOEKEN

met Mécanique ruggen, prachtig bewerkt, voorts:
Stalen Pennen, fraaije ivoren Penhouders, Pennemessen, Taille-plumes, Radeermessen, Sandaraque, Goudzand, Linialen, wit en zwart Teekenkrijt, Mondlijm, Transparant Ouwels, rood en gekleurd Lak, Goudstof.

Sousmains, Portefeuilles
in alle formaten. (3526)

Boekbinderij en Linieerfabriek van H. M. van Dorp te Batavia.

Door den ondergeteekende worden vervaardigd **ALLERLEI FORMATEN VAN LINIEERWERK**, zoowel voor **Rekening-Courant-**, **Factuur-** en **Verkooprekeningpapier**, als voor verschillende soorten van

KANTOORBOEKEN,

die door hem gebonden worden op de **Fransche** wijze in **Groen Leder met** of **zonder koperen hoeken** en **ruggen** of in andere banden naar verkiezing der belanghebbenden.

Verschillende soorten van Banden,
met of zonder vergulde rugtitels.

Alles wordt ter zijner werkplaats met den meesten spoed en netheid vervaardigd en op de billijkste wijze berekend.

(3233) H. M. VAN DORP.
BATAVIA, *October* 1857.

Boekhandel van H. M. VAN DORP, te Batavia.

Laboulaye, Dictionnaire des Arts et Manufactures, 2 vol, *f* 60,—.
Sadler, Grammaire Anglaise, Exercices, etc.
Louis Blanc, Histoire de la revolution, vol 1—8 *f* 40.—.
Thiers, La Consulat et l'Empire, vol 1—15 *f* 60,—.
Racine. Oeuvres ed. illustrée *f* 18 —.
Molière, id. id. *f* 18 —. (3547)

H. M. VAN DORP te Batavia.

Voor St. Nicolaas Geschenken

zijn bijzonder geschikt:

JEUX DE SOCIÉTÉ,

Negentien Spelen in eene fraaije Palissanderhouten doos vereenigd, keurig bewerkt *f* 130 —.
Groote TOOVERLANTAARNS *f* 30.—.
Alsmede eene nieuwe verzameling fraaije Prent- en Leerboeken. (3512)

JAVA-BODE.

De ondergeteekenden, mede-eigenaren van het dagblad de *Java Bode*, hebben de eer te berigten dat de maatschap tot uitgifte van genoemd blad, voor gezamenlijke rekening met den heer *W. Bruining*, door opzegging van laatstgemelde, op Ult. December aanstaande ontbonden zijnde, deze onderneming voor hunne rekening op dezelfde wijze zal worden voortgezet ter drukkerij van den *eerstondergeteekende*. die even als vroeger met de administratie van het blad zal blijven belast.

HH. Inteekenaren op de *Java Bode*, die genegen zijn met hun abonnement voor het *eerste Halfjaar* 1858 voort te gaan, worden beleefd verzocht, hiervan zoo spoedig mogelijk aan den *eerstondergeteekende* kennis te geven, en hem de gelden daarvoor *franco* toe te zenden, opdat de uitgevers in staat gesteld mogen worden, de oplage bij tijds te regelen.

Prijs voor het eerste halfjaar:
voor Batavia .... *f* 12.50.
» Java .... » 15.—.
» de Buitenbezittingen .... » 17.50.
» Nederland .... » 22.50.

☞ De Inteekening en Storting voor dat Blad kan ook geschieden bij *van Haren Noman, Kolff & Co.* te Samarang en *E. Fuhri & Co.* te Soerabaya.

(3545) H. M. VAN DORP.
VAN HAREN NOMAN & KOLFF.
BATAVIA, 14 *November* 1857.

Kantoor-Boekhandel van H. M. van Dorp te Batavia.

KANTOOR-ALMANAK 1858,

opgeplakt *f* 1,—, los *f* —.50.

KANTOOR-AGENDA 1858,

zeer geschikt voor dagboek ten dienste van Landheeren, Kooplieden, enz., à *f* 5, franco per post *f* 6.
Mede te bekomen bij de Heeren
(3441) G. C. T. VAN DORP te *Samarang*, en MARTENS & Co. te *Soerabaya.*

Tegen zeer lage prijzen wordt aangeboden eene verzameling van ruim

1400 gelezen Romans,

in de Hollandsche, Engelsche en Fransche taal van de laatste jaren.

De Catalogus op franco aanvrage gratis te bekomen bij
(3464) H. M. VAN DORP.
BATAVIA, 1857.

Ontvangen een fraaije Factuur

begonnen Dames-Handwerken,

alsmede afgewerkte Voetenbankjes, Lampenkleedjes, Kanapékussens, Bloemenhangers, enz.
(3465) H. M. VAN DORP.
BATAVIA, 1857.

H. M. VAN DORP, te Batavia.

Op nieuw ontvangen:

Eene sortering der nieuwste modellen van

Gouden- en Palissanderhouten Lijsten

de laatste uitgesneden, met en zonder gouden banden per voet van *f* —.50 à *f* 1,50.

Gemaakte Vergulde Lijsten met Glas.

(3487)

Kantoor- en Papierhandel van H. M. VAN DORP, te Batavia.

Groote en Kleine Kantoorboeken

met en **zonder koper**, in verschillende formaten en tegen billijke prijzen.
Mede verkrijgbaar te
Samarang bij G. C. T. VAN DORP.
(3438) Soerabaya bij MARTENS & Co.

Het stoomschip **PALEMBANG**, kapt. **E. J. Roseboom**, vertrekt Maandag den **23** dezer naar **Cheribon, Samarang** en **Soerabaya.**

Het stoomschip **Makassar** vertrekt Dingsdag den **24** dezer naar **Benkoelen** en **Padang.**

Het stoomschip **BANDA**, vertrekt 26 dezer naar **Muntok, Riouw** en **Singapore.**

Voor passage met een der genoemde stoomschepen vervoege men zich bij

(3550) W. CORES DE VRIES.
BATAVIA, 20 November 1857.

Bij tijdige aankomst der verwacht wordende Mail, zal de **KONINGIN DER NEDERLANDEN** op den **27** dezer over **Samarang** naar **Soerabaya** vertrekken. Adres

(3504) MACLAINE, WATSON & Co,
Directeuren der N. I. Stoomboot Maatschappij.

Voor passage naar Soerabaya en van daar regtstreeks naar Rotterdam,

wordt aangeboden, het daartoe bijzonder goed ingerigt snelzeilend Nederlandsch Barkschip **HENRIETTE**, kapt. **J. M. van der Veen.**

Dit schip dat van hier naar Soerabaya binnen weinige dagen zal vertrekken, aldaar vermoedelijk tegen het einde van dit jaar gereed zijn, om deszelfs reize te kunnen aanvaarden en is, wegens zijne ruime inrigtingen, waarbij eene badkamer gevoegd is, als ook doordien het eenen bekwamen doktor aan boord heeft, voor **familiën** bij zonder aantebevelen.

Nadere informatien zijn alhier te bekomen bij de ondergeteekenden en op Soerabaya bij de heeren *B. P. van Eck & Co.*

(3542) C. BAHRE & G. KINDER.
20 *November* 1857.

Passage naar Nederland

wordt aangeboden met het nieuw gebouwd snelzeilend Barkschip **MAARTEN VAN ROSSEM**, Kapt. **G. F. Rijken**, bijzonder goed ingerigt en uitgerust voor passagiers, hetwelk voert een' **medicinae doctor**. Het vertrek van hier bepaald op den **eersten** December.

Adres alhier bij den Gezagvoerder in het Marine Hôtel en bij
de Agenten
(3549) HAAGER & SCHUURMAN.

Passage naar Nederland

wordt aangeboden met het nieuw voor Passagiers ingerigt fregatschip **BAREND WILLEM**, gevoerd door **J. W. Reigers**, zullende in de eerste dagen van December van hier vertrekken.

Adres bij den Gezagvoerder op Tagal of alhier bij
de Agenten
(3578) PAINE, STRICKER & Co.

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Zaturdag 21 November 1857, No. 93.

Princes Amalia,
kapitein
L. W. van Rijn van Alkemade.

Met dit zoo gunstig bekende en voor den overvoer van familiën en passagiers zoo bij uitstek geschikte schip wordt passage aangeboden naar **Rotterdam.**
Dezen bodem voert eenen geexamineerden geneesheer en eene melkgevende Hollandsche koe en zal vermoedelijk door *Straat Balie* vertrekken in de eerste helft van *Januarij.*
Adres te Soerabaya bij de heeren *Fraser Eaton & Co.* en alhier bij
de Agenten,
(3563) J. CEZARD & Co.

Passage naar Samarang
wordt aangeboden met het Ned. Fregatschip **CORNELIA & HENRIETTE**, kapt. **S. van der Meij**, zullende den 22sten, van hier vertrekken.
Adres bij
de Agenten,
(3534) PAINE, STRICKER & CO.

Vracht en Passage naar Samarang
wordt aangeboden per de Nederl. Indische bark **SARA ELEONORA**, kapitein **D. Schuijmer**, om spoedig derwaarts te vertrekken. Voor informatiën gelieve men zich te adresseren bij
de Agenten,
(3514) CASSALETTE & Co.

Passage naar Nederland
wordt aangeboden met het Ned. fregatschip **VIER GEZUSTERS**, kapt. **J. Bik**, om tegen het einde der volgende maand van hier te vertrekken, voerende een geëxamineerden Doctor.
De aangename inrigting van dezen bodem door destelfs twee afzonderlijke kajuiten beveelt zich bijzonder aan tot den overvoer van enkele personen en familiën.
Adres bij
de Agenten,
(3537) DE WEERDT, RUIJS & Co.

BATAVIA.

Van Anjer vernemen wij nog, onder dagteekening van 20 November, het volgende omtrent het aldaar ter reede liggend Amerikaansch vaartuig, waarvan wij in ons vorig nommer spraken.

Onder de oproerige Chinezen bevinden zich verscheiden gelukzoekers, die het Engelsch even goed magtig zijn als hunne moedertaal. Wanneer men hun vraagt, of zij klagten hebben, antwoorden zij van neen en bekennen, dat het eten, drinken en de behandeling zeer goed zijn, doch verzwijgen hardnekkig de reden, waarom zij oproer gemaakt hebben.

Zij zijn voornemens het schip, zoodra het weder in volle zee is, in brand te steken, iets dat zij trouwens reeds eenmaal op hunne reis van China naar hier beproefd hebben, doch welke poging, ten gevolge der aan boord heerschende waakzaamheid en goede orde, in haar begin gestuit werd.

Hun besluit, om op leven en dood te vechten, schijnt onherroepelijk, hebbende zij zich gisteren het grootste gedeelte hunner staarten laten afsnijden.

Vier en twintig der belhamels zitten op het dek in de boeijen, terwijl de overigen tusschendeks geconsigneerd en de luiken met ijzeren staven zijn afgesloten.

De gezagvoerder ligt aan den wal, ten huize van den te Anjer aanwezigen officier van gezondheid, vrij ernstig ongesteld en ook aan boord lijden zeven man der equipaadje aan dysenterie en diarrhoea. Men kan zich gemakkelijk den droevigen toestand, waarin de officieren en het scheepsvolk verkeeren, voorstellen. Zij zijn steeds in eene gespannen houding en twee matrozen houden, met blanke sabels in de vuist, dag en nacht de wacht.

Zoodra zijne gezondheid het toelaat en zijne equipaadje versterking heeft ontvangen, is de gezagvoerder voornemens zijne reis te vervolgen.

☞ Bij het ter perse leggen van dit nommer, was de verwacht wordende landmail aan het opstoomen.

— In ons nommer van den 11den dezer, maakten wij melding van een brief, van hier naar Duitschland geschreven over den geest van oproer, die er in onze kolonien zoude bestaan.

In den *Courrier du Havre* van 14 Sept. vinden wij dien brief, gedagteekend 10 Julij, opgenomen, en bieden onzen lezers de vertaling daarvan aan, voornamelijk om aan te toonen, hoe deszelfs aanhef de ongerustheid moet doen geboren worden, waarop wij in ons betrekkelijk nommer doelden.

»De geest van oproer openbaart zich ook hier en daar onder de inboorlingen van Nederlandsch Indië, zoowel in de afgelegenste streken van het Noordwesten als in het uiterste Zuidoosten. Maar de Hollanders, wier uit eilanden bestaande bezittingen van elkander afgescheiden zijn, kunnen een opstand beter onderdrukken dan de Engelschen op hun, zoo onmetelijk uitgestrekt en uit een stuk bestaande vaste land van Oost-Indië. *Overigens schijnt de geest van oproer zich door geheel Oostelijk Azie, van den 5den tot den 2den graad zuiderlengte te hebben medegedeeld.*

Op het eiland Timor (Moluccos) gedragen de Radjah van Leda en de fator van Tacair zich niet loijaal. De laatste, staande onder het gezag van den keizer van Sonnemait, vermeenende door eenige mardykers van Kœpang (Hollandsch Kœpang is op het uiterste zuidwestelijke gedeelte van Timor gelegen), beleedigd te zijn, heeft het regtstreeks aan het Hollandsche gouvernement onderworpen grondgebied gewapenderhand geplunderd en alle pogingen, om hem tot vredelievende gezindheid te brengen, zijn vruchteloos geweest. Zelfs heeft hij de bevelen van zijn souverein, den keizer van Sonnemait weerstreefd, en dien door bedreigingen gedwongen werkeloos in de zaak te blijven. Deze handelwijze, een slecht voorbeeld voor andere opperhoofden zijnde, zoo heeft het gouvernement besloten daaraan een einde te maken, en last gegeven, eene sterke expeditie tegen dat opperhoofd te zenden. Van het jaargetijde en de omstandigheden zal het afhangen, of, na deze expeditie, nog eene andere tegen de Radjah van Limah zal kunnen worden ondernomen; want dit opperhoofd is voortdurend in twist met de, met het Hollandsche gouvernement bevriende vorsten, op wier gebied hij plundert, zonder den op weinig afstand gelegen post van Atapœpœ te ontzien.

Banjoewangi. Kruisende in straat Lombok, met bestemming naar Sydney, ontdekte de gezagvoerder Bakker van de Nederlandsche bark *Cornelis Wernard Eduard,* den 30sten October ll., een omgeslagene praauw, op welker kiel zich zeven personen bevonden.

Na veel moeite en inspanning gelukte het, de schipbreukelingen aan boord op te nemen.

Volgens hunne verklaring waren zij, voor eenigen tijd geleden, van de dessa Boeitan onder Karang Assam (Bali) naar Salaparang (Lombok) ten handel gevaren.

Naar Bali terugkeerende, was hun vaartuig, in den ochtend van den 30sten, in straat Lombok, door hevigen wind en hooge zeeën, omgeslagen.

Van eene zich voordoende gelegenheid, is door het bestuur te Banjoewangi, alwaar de geredden, na aan boord door den gezagvoerder Bakker goed verzorgd te zijn, waren aan wal gebragt, gebruik gemaakt, om de schipbreukelingen, waarvan vijf op Bali en twee op Lombok te huis behoorden, naar hunne woonplaatsen terug te voeren.

Patjitan. Zware regens, in het begin dezer maand gevallen, hebben het gevolg gehad, dat de rivieren in de districten Pangool en Larrak buiten derzelver oevers zijn getreden. Een gedeelte der vlakte in het district Pangool stond korten tijd onder water, waardoor 20 bouws met aardvruchten zijn vernield. Een aardstorting, nabij de dessa Ngrambingan, beschadigde vijf huizen en deed 10 hamats padi verloren gaan.

De wegen en bruggen, vooral in het district Pangool, zijn belangrijk beschadigd.

(*Jav, Court.*)

Soerabaya, den 16den November. Wij vernemen dat, op laatstleden Zaturdag [illegible] *fort Erfprins,* zijn verkocht voor *f* 5015.

— De verkoop der gekapte koperen duiten, ten beloope van 250,000 ponden, heeft heden morgen *f* 56 per picol opgebragt. Het verschil in prijs tusschen deze en de vorige veiling, die *f* 72 per picol opleverde, moet gezocht worden in de minder te koop aangeboden hoeveelheid, die alstoen slechts 100,000 ponden bedroeg.

(*De Oostpost.*)

Soerabaya, 14 November. Gisteren middag om 1 uur, heeft de bediende van den Heer Kingdom te Kebalen, zich zelven met een scheermes den hals afgesneden, na alvorens zijne oude moeder, vrouw en kindje zwaar gewond te hebben.

De drie gewonden zijn onmiddelijk in het stadsverband ter verpleging opgenomen en doen op een spoedig herstel hopen.

De bediende was reeds sinds eenige dagen in eenen ziekelijken toestand.

Pasoeroean. Op den 31sten October jl., sloeg eene zoogenaamde praauw Sampang, van Madura komende en met 24 koppen bemand, door hevigen wind, om. De opvarenden, die ongetwijfeld de prooi der golven zouden geworden zijn, werden gelukkig door de bemanning van eene visschersprauw ontdekt. Het gelukte dezer laatste, de schipbreukelingen allen te redden en hen aan wal te brengen. De verongelukte praauw had geene lading en de eigenaar, de inlander Pa Biah, had alleen het verlies van zijn vaartuig te betreuren.

(*Soer. N. & Adv. Blad.*)

ENGELAND.

De Engelschen in Indie.

Bij ieder aandachtig opmerker ontstaat op dit oogenblik in Europa een begin van reactie in de wijze van schatting der gebeurtenissen in Indië. Tijdens het begin van den opstand en onder den indruk der eerste onmenschelijkheden, door de oproerige Cipaijers op hunne meerderen, op vrouwen en kinderen bedreven, ging het gevoel van diep medelijden, hetwelk het lot van zooveel onschuldige slagtoffers inboezemde, natuurlijk in eene levendige sympathie over voor de zaak, waarvoor zij zulke onwaardige behandelingen hadden ondergaan. Zij zelfs, die, in gewone tijden, de zelfzucht van het Bestuur der O. I. Compagnie en de omkoopbaarheid, die er de ziel van was, hadden aangevallen, stonden bij zich zelven verwonderd over de vurige wenschen, die zij, als het ware tegen hun wil, voor de zegepraal der Engelsche wapenen slaakten.

Doch sinds de Engelschen, in de zeldzame gevallen, dat zij aanvallender wijze te werk hebben kunnen gaan, zich even barbaarsch gedragen hebben als de Cipaijers; sinds de officie met mitrailleren en in massa ophangen dien goeden uitslag hunner wapenen hebben doen vergezeld gaan en bekroonen, sinds de Engelsche en de Engelsch-Indische pers die afschuwelijkheden koelbloedig voorstellen als onafscheidelijk van de wijze, waarop het Engelsche gezag van kaap Camorijn tot aan de andere zijde van de Himalaija te herstellen, gevoelt de niet Engelsche openbare opinie hare sympathie geweldig verzwakken. Men erkent bij zich zelven, dat, indien in den onmenschelijken oorlog, die thans de oevers van den Ganges geeselt, dezelfde woeste handelingen van beide zijden worden bedreven, indien de Engelschman den Cipaijer op dezelfde wijze verbrandt en ophangt, als de Cipaijer den Engelschman verbrandt en ophangt, wanneer hij in zijne handen valt, er geen genoegzame beweegreden bestaat, om met den een eerder dan met den ander te sympathiseren.

Nieuwe overwinnaars in Indië en geen anderen titel voor het bezit van dat onmetelijk rijk in het midden kunnende brengen dan het geluk hunner wapenen en de bekwaamheid hunner diplomatie, zoo konden de Engelschen niet hopen hunne overwinning wortel te doen vatten dan door zich in gemoede te beschouwen bij de Hindous de zendelingen eener meer gevorderde, steeds vooruitgaande en menschelijker beschaving te zijn. Dan de handelingen hunner generaals en soldaten, de bloeddorstige voornemens, die zij aan den dag leggen, de aanhitsingen hunner pers doen hen van die verhevene stelling afdalen en stellen hun op gelijken voet met de oproerige Hindous.

Men herinnert zich den kreet van afschuw, die ter gelegenheid van den moord in massa der te Cawnpore gevestigde Engelschen, een moord door zulke stuitende smaadheden voorafgegaan, door de geheele Engelsche pers werd herhaald. — Welnu! thans weet een hunner Generaals, op nieuw Cawnpore ingerukt, niets beters te doen, dan de zoo bitterlijk en wettiglijk aan Nena Sahib en zijnen medepligtigen verweten wreedheden te hernieuwen. Wij lezen werkelijk in de *Bengal Hurkaru* van 5 Augustus:

»Het schijnt, naarvolgens uit Calcutta ontvangene brieven, dat de slagtoffers van den moord te Cawnpore tot op den 15den in de vergaderzaal waren opgesloten, waar zij betrekkelijk goed werden behandeld. Zij werden naar het kleine huis gebragt, waar de ongelukkigen, die de vijand van de vaartuigen geligt had, vroeger vermoord waren. Zij konden dus niet meer twijfelen aan het lot, dat hun bedreigde.

Men heeft eene in het Hindousch geschreven nota gevonden, de namen behelzende van al de, naar alle waarschijnlijkheid van den 7den tot den 15den aan eenen natuurlijken dood, overledene dames. Die nota schijnt door een Hindousch geneesheer te zijn opgemaakt en indien men de daarin bekend gestelde namen aftrekt, blijkt het dat 497 personen, in den avond van den 15den, vermoord zijn geworden. Het gebouw, waarin die moord heeft plaats gehad, geleek een slagterij.

Volgens de laatste berigten dwong de generaal Neill de Brahminen van de hoogste kasten, dien hij onder de Cipaijers vinden kon, om de bebloede kleederen dier slagtoffers bij een te zamelen en den met bloed bevlekten vloer te wasschen. Ieder hunner werd door een Europeesch soldaat, met een zweep in de hand bewaakt, die hem telkenmale, als hij met dat werk ophield, daarmede hevige slagen toebragt. Na aan die vernedering te zijn blootgesteld geweest, die hen natuurlijk uit hunne kasten stoot, werden die ellendelingen den [illegible] zeer *populair* heeft gemaakt.

Wij weten niet in hoeverre die *populariteit* den generaal Neill welgevallig is, even min waarlijk wat men een Hindousch dagblad zou kunnen antwoorden, dat, de handelingen van Nena Sahib en de wijze waarop hij zijn geboortestad van de vreemdelingen, vijanden zijns geslachts en van zijn geloof, gezuiverd heeft, verhalende, er bijvoegde, dat dit hem onder zijne landgenooten zeer populair gemaakt had. Immers men kan niet met twee gewigten en twee maten te gelijk wegen en meten en in een Engelsch generaal goedkeuren, wat men in een Hindousch opperhoofd veroordeelt. Willen de Engelschen de Hebreeuwsche wet van den Talion inroepen? Het zij zoo, maar laten zij er zich dan ook bij bepalen, zich als de sterksten voor te doen en vooral het te zijn, en er van afzien ten hunner gunste een beroep te doen op de sympathie der beschaafde natiën, die slechts aan de regtvaardigste en op de edelste wijze gehandhaafd wordende zaak geschonken kan worden.

De oorlog sleept zijne onvermijdelijke strengheden en verschrikkelijke eischen met zich — wij weten het — maar ook, dat buiten de noodzakelijkheid tot verdediging, iedere noodelooze wreedheid misdadig is en de partij, die daartoe haar toevlugt neemt, slechts kan verlagen en onteeren.

Courrier du Havre 21 September.

— De *Times* bevat een aardig artikel over de positie van lord Strafford de Redcliff te Constantinopel. Genoemd Engelsch dagblad eischt formeel de terugroeping van den Britschen gezant, doch zegt niet, dat ook de Fransche, de heer Thouvenel, terug geroepen moet worden; wel drukt hij het verlangen daartoe uit, doch beschouwt het niet als een noodzakelijk gevolg der terugroeping van Lord Redcliffe. Al de uitvallen, in dat artikel van den *Times* vervat, en ze zijn talrijk en scherp, zijn tegen den Britschen gezant gerigt, dien hij afschildert als een wederspannige, als eene mogendheid op kleinen voet, bedwelmd door den walm des hoogmoeds, die vijftig jaren Aziatische vleijerijen voortbrengen. Iedereen, voegt de *Times* er bij, is het tegenwoordig over het vraagstuk der Donau Vorstendommen eens; de volken en eerste ministers: iedereen is te vreden, uitgezonderd Lord Redcliffe. »Hij is als het ware een slag van Sultan te Constantinopel: de pacha's beven voor hem en lekken het stof zijner voeten, bewust zijnde, dat hunne verheffing of val van zijn glimlach of het rimpelen zijner wenkbraauwen afhangt. Niemand weet beter dan hij, dat een Aziaat u eerbiedigt, naarmate van den eerbied, dien gij voor u zelven aan den dag legt en hij heeft hiervan altijd in zijn voordeel gebruik gemaakt, ja zelfs die staatkunde tegen over de Aziaten dikwerf te ver gedreven en den sultan met eene waardigheid behandeld, die deze sommige als onbeschaamden trots heeft beschouwd. Lord Strafford is waarschijnlijk thans de zonderlingste onderdaan Harer Majesteit! Zijn werkkring is waarlijk slechts plaatselijk en zijne onderzaten zijn niet van de achtingswaardigsten in de we-

veld; maar hij vult de hoedanigheid dier onderzaten aan door de wreedheid en strengheid, waarmede hij over hen heerscht; zijn hof regeert hij met een ijzeren roede; hij is een koning te midden der pacha's, een Triton te midden zijner dwergen. Er bestaan mensche-lijke geaardheden, die zoodanig zijn gevormd, dat zij het verkiezelijker achten dwingelanden te zijn in hunne eigene omgeving, op welk een geringen trap die ook staan moge, dan de gelijkheid te eeren op een grooter schouwtooneel. De Fransche dagbladen verheugen zich over dit artikel van de *Times;* zij juichen dien uitval-len toe, die hun voorkomen wel verdiend te zijn, en het succes van den heer Thouvenel krachtig doen uitkomen.

— De *Morning-Advertiser* van heden morgen (10 September) bevat het volgende berigt:

Binnen twee of drie dagen zal de stad — misschien het gansche land — verwonderd zijn te vernemen, dat een wel bekende advocaat Engeland verlaten heeft, of ten minste verondersteld wordt het verlaten te hebben, aan schulden achterlatende tot een bedrag van ongeveer 150 000 £st. (*ƒ* 1,800'000) en een menigte valsche wissels. Wij vernemen dat eene naamlooze bank geducht door de laatsten zal komen te lijden. Het ongehoordste van dit alles is, dat de schuldige eene valschheid in geschrifte, ten bedrage van 7000 £st. (*ƒ* 84,000) ten nadeele zijner dochter heeft begaan. Gelijk alle dieven op een groote schaal, waartoe deze advocaat behoort, bezat hij een prachtig buitenverblijf en leefde hij op een grooten voet.

Londen, 10 Sept. De Fransche gezant heeft den volgenden brief aan den lord Mayor gezonden:

Albertgate, 7 September.

Mylord Mayor, ik heb van den keizer de volgende depêche ontvangen:

»Ik zend u 1000 pond sterling, als mijne persoonlijke inschrijving ten behoeve der officieren en soldaten, die, zoo vele noodlottigheden in Indië hebben ondervonden. Ook zend ik 400 pond sterling, als de opbrengst der inschrijving van de keizerlijke garde. Wij hebben de edelmoedige hulp der koningin en het Engelsche volk tijdens de overstroomingen niet vergeten."

Ontvang Mylord Mayor, de verzekering mijner hoogachting.

F. DE PERSIGNY, Fransche gezant.

Ik zend u hierbij een wissel op zigt van 1400 ponden sterling.

Londen, 11 September. Wanneer alle naar Indië op weg zijnde versterkingen en die, welke op het punt staan derwaarts te vertrekken, hare bestemming bereikt zullen hebben, zal het geheele aantal troepen der koningin ter beschikking van het Indisch bestuur bestaan uit: 11 regimenten cavallerie, 55 regimenten infanterie, 4 detachementen rijdende artillerie, 11 compagniën artillerie te voet, 7 veldbatterijen en 4 compagniën sappeurs, uitmakende, de Europesche regimenten der O. I. compagnie daaronder begrepen, in ronde cijfers een totaal van 87000 europeanen.

Londen, 12 September. De overal geopende inschrijvingen tot ondersteuning der noodlydenden door den Indischen opstand, bereiken reeds een aanzienlijk cijfer. De koningin heeft voor 1000 pond sterling ingeschreven, prins Albert voor 500, de hertogin van Kent voor 100 en de bank van Engeland voor 500. Overal hebben er meetings plaats, waarin het noodige besproken wordt, om in het volkrijkste gedeelte van het land een beroep op de algemeene weldadigheid te doen, terwijl de geestelijkheid door hare toespraken alles aanwendt, om die edelmoedige pogingen te bevorderen.

— De *Daily News* zegt gemagtigd te zijn, het nu acht dagen geleden medegedeelde berigt, dat lord Dalhousie zijn jaarlijksch pensioen van 5000 pond sterling aan de slagtoffers van den Indischen opstand had afgestaan, tegen te spreken en te melden, dat de edele lord 500 pond sterling aan het comité van inschrijving van Mansion-House heeft toegezonden.

— Op den 10 dezer heeft er in de kolenmijn van den heer Thomas Miles te Rowley, gelegen te Windmill End, bij Dudley, eene vreeselijke ontploffing plaats gehad. Dertig werklieden waren dien morgen ten 6 ure in een put afgedaald, toen ten 8 ure die ontploffing tot op drie mijlen afstand gehoord werd en in de nabuurschap den grootsten schrik verspreidde. Men heeft zeven verkoolde lijken, die van zes mannen en van een jongen van elf jaren, uit den put gehaald; verscheidene andere werklieden zijn min of meer gekwetst. Men weet nog met geene zekerheid, waaraan dit voorval toe te schrijven, doch gelooft, dat een der slagtoffers, Fransch genaamd, met een zekerheids lamp, een verlaten put binnengetreden zijnde, de zwavel en de lucht vereenigd zijn ontvlamd en dit ongeluk te weeg hebben gebragt.

— In Canada heerscht eene groote gisting onder de Engelsche regimenten, die in last gekregen hebben, om naar Indië te vertrekken. Ten gevolge van dien last, hebben talrijke desertiën plaats gegrepen en de deserteurs eene wijkplaats gezocht op het aangrenzende Noord-Amerikaansche grondgebied, alwaar zij zich voor de hand in veiligheid bevinden.

BELGIE.

Brussel, 9 Sept. Een zekere Victor G....., sedert lang, tot drie malen toe, correctioneel veroordeeld en uit tegenzin voor de gevangenis zijne woning ontvlugt, werd ten ijverigste door de politie gezocht. Het toeval wilde, dat het dezer dagen den adjunct commissaris G...., die op een knaphandige wijze zijn spoor volgde, mogt gelukken, hem uitgestrekt aan den voet eens booms in het Cambresche bosch slapende te vinden.

Intusschen was zijn ontwaken niet zoo onaangenaam voor hem als men wel zou denken, want de officier van politie, deelde hem, tegelijkertijd dat hij hem aanzeide, dat hij hem voor eenigen tijd in de kleine karmelieten zoude huisvesten, mede, dat hij eene erfenis had gekregen van 10,000 fr., voortvloeijende uit de nalatenschap eener tante, om welke hij reeds sedert lang niet meer gedacht had.

FRANKRIJK.

Wij vinden in de *Revue de l'Ouest,* een te Niort uitgegeven wordend dagblad, de volgende trek van nieuwe en verregaande gierigheid, die in eene der gemeenten van het departement des deux Sèvres moet zijn voorgevallen.

Zekere landhoevenaar had zich eene mislukte speculatie zoo zeer aangetrokken, dat hij uit wanhoop door ophanging aan een lederen riem aan een der balken in zijne schuur, zich zelven het leven wilde benemen.

Ongetwijfeld zoude hij, dewijl iedereen dacht dat hij aan het werk was, daardoor omgekomen zijn, indien niet een zijner knechten toevallig in de schuur was gekomen en zijn meester ziende hangen, alleen gehoor gevende aan het edel gevoel, dat hem bij het ontwaren van het gevaar, waarin dezelve verkeerde, eensklaps bezielde, een ladder gegrepen had, met eigen levensgevaar naar boven was geklommen en zijn mesjgetrokken had, waarmede hij den riem doorsneed, zijn meester van den dood reddende.

Na eenige oogenblikken kwam de laatste weder bij zinnen en zich schamende over zijne onvolbragte poging tot zelfmoord, bedankte hij zijn redder, beloofde hem zijne edele daad waardiglijk te zullen beloonen, en smeekte hem het geheim omtrent deze noodlottige gebeurtenis te bewaren.

Evenwel eenigen tijd daarna, dat wil zeggen dezer dagen, gelastte hij zijn knecht, onder een nietig voorwendsel, zijne dienst te verlaten.

Op dat oogenblik van scheiden, hetwelk den ex-gehangene smartelijk had moeten vallen, vergat hij niet, wat zijn knecht voor hem gedaan had en, ten einde hem het klaarblijkelijkste bewijs zijner herinnering daaraan te geven, hield hij hem bij zijne afrekening 3 francs af, met de meeste koelbloedigheid zeggende: ik trek die af voor den lederen riem, dien gij bij zekere gelegenheid hebt doorgesneden.

Van zijne eerste verwondering teruggekomen, nam de knecht die inhouding aan, onder voorwaarde echter, dat de beschadigde riem daarvoor zijn eigendom zou worden.

De zoo kwalijk beloonde wilde zijn verdriet in den wijn verdrinken, doch hoe meer hij dronk, hoe droefgeestiger hij werd en geen half uur, nadat hij zijns meesters huis verlaten had, of hij liep, met den riem in de hand, het dorp door, aan ieder verhalende in welke mate de gevoelens van dankbaarheid zich bij een gierigaard ontwikkelen.

— In een der duitsche bladen stond dezer dagen een brief, waarin gezegd werd, dat men bekommerd was over de rust in de Fransche bezittingen in Indië. Dien aangaande bevat *le Pays* het volgende: »Deze bewering is van allen grond ontbloot, en de jongste berigten uit Pondichery, van 22 Julij, logenstraffen haar volkomen. Zij melden dat de indische bevolking, in de geheele uitgestrektheid onzer kolonie, in rust verkeerde en dat de volkomene veiligheid aldaar zeer veel vreemde familiën had uitgelokt, op ons grondgebied eene schuilplaats te zoeken. Wel is waar heeft de gouverneur, bij wijze van voorzorgmaatregel, dien men zeer moet billijken, het geraden geoordeeld, in de steden Pondichery, Karikas, Yankon en Chandernagor eene militie te organiseren, bestaande uit de voornaamste ingezetenen; doch deze militie had nog geene enkele daad van insubordinatie te beteugelen gehad, en niet het minste spoor van vijandige gezindheid is te bespeuren onder de inlanders, die nooit haat tegen Frankrijk voedden. Overigens maken wij van deze gelegenheid gebruik, om te doen opmerken, dat de opstand in Britsch Indië zelf zich niet heeft uitgestrekt tot de kust van Coromandel, die bewoond wordt door een indisch ras, ten eenenmale verschillend van dat, waaruit de bevolking van Bengalen is zamengesteld."

De Raadsels der Electrische Telegrafie.

Ontegensprekelijk is de Electrische telegrafie eene der grootste uitvindingen van het menschelijk vernuft, eene der nuttigste aanwinsten onzer eeuw. Jammer slechts, dat het belastingstelsel dadelijk de zware hand op dit bewonderingswaardig toestel heeft gelegd en — ten minste in Europa — de dienst van dit voortreffelijk gemeenschapsmiddel ten uiterste beperkt. In stede van de *sprekende electriciteit* de vrije werking te laten, die hare oudere zuster, de *handelende* (de bliksem) zonder eenig toevoorzigt bezit, waarvan zij ruimschoots, soms wel een tot nadeel van een klokketoren, doch altijd tot groot nut van het algemeene, dierlijke en plantenleven gebruik maakt; in stede van haar die vrijheid te laten, waarvan eenige mogelijke misbruiken niet in vergelijking zijn te brengen met hare duurzame weldaden, heeft men middel gevonden, haar in een digt weefsel van administratieve formaliteiten en belastingsbeperkingen te wikkelen. Hare woorden worden als op eene goud schaal afgewogen en zij is zoodanig op kwart rantsoen gesteld, dat, indien ze nog niet overleden is, zij dit alleen te danken heeft aan haar sterk gestel.

Reeds zou men boekdeelen kunnen vullen met de misverstanden, wartaal, kluchtige of droevige vergissingen, voortspruitende uit de noodzakelijkheid tot beknoptheid, waaraan de telegraaf onderworpen is.

Terwijl hij in zijn courant een bijna onbegrijpelijke telegrafische depêche leest, kan de lezer zich geen denkbeeld vormen, welke ontelbare gissingen, ware martelingen, de afschrijver heeft moeten doorworstelen, alvorens er toe te kunnen komen, om aan de raadsels van deze sphynx van nieuwere schepping een eenigzins verstaanbaren zin te geven. Om den lezer daartoe in staat te stellen, schrijven wij hier woord voor woord de depêche af, die de *Agence Havas* ons heden morgen aangaande de tijdingen uit Indië toezendt.

Parijs 14 September 1857.

»London officiele dèpecke Delhi 27 beleg langzaam voortgaat versterkingen komen aan Wilson vervangen Reed ziek garnizoen Agra houdt goed Havelock geslagen oproerlingen 30 genomen drie kanonnen moest den volgenden dag Lucknow aankomen Nicholson vernielt oproerlingen Sealkote marcherende naar Delhi Dinapore 4 regimenten opstandelingen aangevallen door Europeanen 800 doodgeschoten Kollapore ontdekte Mahomedaansche zamenzwering presidentschap Bombay ex-opperhoofd Saltaca anderen gevangen genomen een gewapend regiment Bombay opgestaan verzekert ontbonden colonne Steward komt Indore aan versterkingen Mauritius aangekomen Bombay Campbel aangekomen Calcutta.

Het dagblad *Bombay-Times* beschouwt gunstige tijdingen.

Wij zullen nu trachten dat electriek galimatias te ontwarren, ofschoon wij niet zeker zijn er in te zullen slagen.

»Men heeft te Londen eene officiele depêche ontvangen, tijdingen van Delhi bevattende tot 27 (Julij). Het beleg gaat langzaam voort. De versterkingen komen aan. De majoor-generaal Wilson vervangt den generaal Reed wegens ziekte in het bevel over de troepen voor Delhi.

Het garnizoen in Agra houdt zich goed. De generaal Havelock heeft de opstandelingen den 30sten (Julij) geslagen en hun drie kanonnen ontnomen; hij zou den volgenden dag te Lucknow aankomen. De brigadier generaal Nicholson heeft bij Sealkote de op Delhi aanrukkende opstandelingen vernield.

Te Dinapore zijn vier in opstand zijnde regimenten door de Europeanen aangevallen en 800 oproermakers doodgeschoten.

Te Kollapore is eene Mahomedaansche zamenzwering ontdekt.

Te Bombay zijn het gewezen opperhoofd Saltaca en anderen gevangen genomen. Een regiment van het Bombaysche leger is tot oproer overgeslagen; men verzekert dat het ontbonden is. De Expeditionnaire Colonne, onder bevel van Kolonel Steward, is te Indore aangekomen. De van Mauritius gezondene versterkingen zijn te Bombay aangekomen.

De Opperbevelhebber Sir Colin Campbell is te Calcutta aangekomen.

De *Bombay Times* beschouwt de tijdingen als gunstig.

Dit is, behoudens vergissingen en onder verbetering, de inhoud dezer depêche. In afwachting dat de verschillende Fransche en vreemde telegrafische maatschappijen en administratien een vrijgeviger stelsel en tarief zullen hebben aangenomen en de ruime baan inslaan, waarop de Amerikaanschen met reuzenschreden vooruitschrijden, zal men zich moeten vergenoegen met wat bestaat en zich de misslagen van allerlei aard moeten getroosten, waarvan sommigen zeer gewigtig kunnen zijn en droevige gevolgen na zich slepen.

Courrier du Havre 14 Sept,

DUITSCHLAND.

Bijeenkomst te Stuttgardt.

De *Ostdeutsche Post* bevat het volgende artikel:

Sedert lang heeft geene gebeurtenis de verbeelding der staatkundigen in dier mate bezig gehouden, als de aanstaande bijeenkomst der beide keizers, wier magtige rijken Duitschland ten Oosten en ten Westen insluiten. De geschiedenis der tien eerste jaren onzer eeuw biedt den vergelijkingsgeest van ons tijdperk een zoo uitgestrekt terrein aan, dat de verbeelding het niet moede wordt, een parallel te trekken tusschen de bijeenkomst van Napoleon I en Alexander I en de ontmoeting hunner opvolgers van gelijken naam. Voorzeker zullen dit maal de opperheerschers van Rusland en Frankrijk zich niet op een, in der haast bijeengebonden vlot, op eene rivier in oostelijk Duitschland, ontmoeten, integendeel in de hoofdstad van eenen staat in het hart van Duitschland gelegen, in de verblijfplaats van eenen vorst, wiens Duitsche gevoelens bekend zijn. Niets bewijst meer de vredelievende strekking dier bijeenkomst, dan dat zij onder het oog van den koning van Wurtemberg zal plaats grijpen.

Indien het waar is, gelijk men algemeen gelooft, dat koning Willem, tijdens zijne herhaalde reizen naar het hof der Tuilerien, de bijeenkomst dezer beide keizers, met wien hij in bloedverwantschap staat, heeft voorbereid, vermag men wel veronderstellen, dat de koninklijke grijsaard de overtuiging bezat, dat zij niet tot nadeel van Duitschlands toekomst of van die van zijn land zou strekken. Het tijdperk der staatkunde van het Rijnverbond zal niet meer herleven, men moet het ten minste hopen, en voorzeker zal een man, een karakter bezittende als den koning van Wurtemberg, niet op het einde zijner dagen het initatief eener staatkunde aannemen, die geheel in tegenstelling zou zijn met zijn gansch verleden.

De bijeenkomst te Stuttgardt is eene gebeurtenis, die Duitschland moet doen nadenken en wij begrijpen dat zij eenige vrees opwekt. De omstandigheid, dat zij plaats heeft op het oogenblik dat de Oostersche kwestie nog vele verwikkelingen achterlaat en Engeland zijne strijdmagt door den oorlog ziet verslinden, de omstandigheid eindelijk, dat de beide Souvereinen vergezeld worden door hunne eerste ministers, blijven niet onopgemerkt. Dan er zijn er ook, die de schaal in evenwigt houden.

Geenszins willen wij beweren, dat Rusland of Frankrijk door financiële of huishoudelijke beweegredenen verhinderd zouden worden, om groote oorlogsgebeurtenissen voor te bereiden. De magtige en volkrijke Staten vinden altijd in het uur der noodzakelijkheid de middelen, om de worsteling voor hunne levensbelangen aan te nemen. Oostenrijk heeft het in verschillende tijden bewezen, waarom zou Frankrijk of Rusland minder geestkracht bezitten? Noch in de tijdelijke uitputting van het Russische Keizerrijk, noch in den vrij lagen stand der Fransche rente zoeken wij waarborgen tegen eene den vrede bedreigende gezindheid, maar wel in de omstandigheid, dat het voorwendsel tot oorlog, als het ware op eene door niets te regtvaardige wijze met de hairen er bij gesleept zou moeten worden.

Vrede! was het eerste woord van Napoleon III, toen hij keizer geworden was, Vrede; de eerste daad van Alexander II, nadat hij den troon beklom. Niets bedreigt in dit oogenblik de belangen dier beide rijken. Waar dan de redenen te zoeken, dat zij die vredelievende gevoelens zouden laten varen? Misschien heeft Rusland er eenig belang bij, om in het Oosten partij te trekken van Engelands verwikkelingen, doch voor Frankrijk bestaat dat belang niet. Mogelijk acht Frankrijk het in zijn belang, om de oude overleveringen omtrent den Boven- en Benedenrijn te doen herleven, doch Rusland heeft dat belang niet. De zucht tot voldoening dier verschillende belangen zou een oorlog doen uitbarsten, zoo groot als men in geen eeuw heeft bijgewoond, maar de menschelijkheid en het naauwgezet geweten der beide opperheerschers zijn te groot om die uit te lokken. Zoowel de een als de ander heeft voorbeelden voor oogen, van met moed bezielde en met eene onvergelijkelijke vastheid van karakter bedeelde mannen, die niettemin onder de onregtvaardigheid der zaak, waarvoor zij tot zelfs het merg hunner onderdanen hadden opgeofferd, bezweken zijn. Misschien vindt men onze re-

...ringen niet bondig genoeg; zij die van groote rust-...storingen wenschen te droomen, zullen niet nalaten ... zich zelven aan de dagteekening, »Stuttgardt in de ...nd September,'' het sluiten van een Fransch-Rus... verbond te hechten, doch nutteloos is het met ...e hersenschimmige denkbeelden te willen redetwis... en wij beseffen het, dat dergelijke hersenschimmen ...ote rijken en magtige vorsten kunnen bereiken en ...erschen. Geenszins willen wij ons voor een staat...digen profeet of assurantie-maatschappij uitgeven, ...h indien al die vervaarde vernuften en pessimisten ...e zoo hooge vlugt aan de magt van prins Gortscha...ff en graaf Walewski te Stuttgardt willen toekennen, ...woordde men hun eenvoudig, dat prins Albert en ...e zonen het kamp te Chalons zullen bezoeken. Het ...bond tusschen Frankrijk en Rusland is een koen ...n, dat tusschen Frankrijk en Engeland eene hechte ...enlijkheid.

Weenen, 2 Sept. Het ligt in den aard der zaak, dat ...t ultramontanismus met elke schrede, die het voor...arts doet, het getal en de kracht zijner tegenstanders ...rmeerdert. De slag brengt den terugslag voort. On...ngs deed een leipziger blad opmerken. dat in den ...ngsten tijd de duitsche materialistische school van Voigt, ...oleschot en hunne aanhangers nergens zoo veel leer...ngen vindt als in Oostenrijk, en geheel onwaar is dit ...et, Even waar is het, dat de echt godsdienstige eischen ...n den tijd in tegenspraak zijn met de ultramontaan...he strekkingen, want bij deze staat de bevordering ...n zedelijkheid en godsdienstigheid voorzeker niet op ...n voorgrond, op de ware behoeften der godsdienst ...ten zij niet. In Oostenrijk is onder alle standen, zon...er eenige uitzondering, onder alle klassen der bevol...ing, zonder onderscheid van den trap van beschaving, ...iets zoo onvoorwaardelijk gehaat als de »papenpolitiek'' ...n het »papenbestuur,'' welke uitdrukkingen ik bezig ...m de taal des volks, wat dit punt betreft, getrouw weêr te geven. Dit is een feit. waaraan de mannen, die ...an het roer van staat staan, geen oogenblik kunnen twijfelen, niemand acht het de moeite waard zijne meening daarover te verzwijgen, en feiten spreken luider dan woorden. De regering zelve lijdt onder deze algemeene stemming. Met een kwalijk verholen wantrouwen wordt elke nieuwe maatregel der regering door de openbare meening dadelijk met zeer veel naauwkeurigheid onderzocht, om te ontdekken of de geestelijkheid er de hand in heeft, en tot dat wantrouwen bestaat grond in de meest mogelijke mate. Wij herinneren slechts de beletselen, die de opheffing van het gildewezen en der woekerwetten ondervindt, de geringe neiging, om de regtsbevoegdheid te erkennen der protestanten en israëlieten, die in menig kroonland grondeigendom te hebben, de juist nu op het tapijt gebragte *hervormingen* (?) van het onderwijs op de gymnasia, en eindelijk de maatregelen. die tegen de onafhankelijke drukpers worden voorbereid. Vooral deze laatsten veroorzaken de hevigste gisting onder de gemoederen. De wenschen des volks, in den aanvang van het noodlottige jaar 1848, waren in Oostenrijk oorspronkelijk zeer gematigd van aard, alvorens de revolutie mannen zich er van meester maakten en voor dat de Staat door overgroote zwakheid hun het terrein baande, om steeds met nieuwe en gewigtiger eischen voor den dag te komen, Men vergete niet, dat die wenschen toenmaals tot niets anders dan tot afschaffing der gehate censuur strekten. Wat men thans tegen de drukpersvrijheid in het schild voert, is weinig beter dan de censuur. De geest, die in Italië een preventieve kerkelijke censuur wil invoeren en politieke bladen door de bisschoppen laat onderdrukken, is dezelfde, die te Weenen het monopolie van advertentiën en het dagbladzegel aanbeveelt, en de niet-katholieken van de periodieke pers wil uitsluiten. Daar en hier is het doel hetzelfde, daar en hier zal de uitwerking dezelfde wezen: de vrijheid van te spreken en schrijven wordt begraven. Het ultramontanismus haat de drukpersvrijheid, althans in Oostenrijk is dit zijn progamma. De gemeene man gevoelt dit even duidelijk als de meer beschaafde, hij is te regt overtuigd, dat men door zulke middelen de pers niet kan beter maken, maar slechts ten gronde rigten, dat men haar daardoor niet hare onhebbelijkheden en ondeugden kan doen afleggen, maar slechts haren levensdraad afsnijden. Het publiek bij ons hecht er zeer aan, dat de bij de wetten gewaarborgde drukpersvrijheid, al wordt zij dan ook eenigermate beperkt, eene waarheid blijve, in haar ziet het een palladium, en beschouwt haar als een waarborg, dat Oostenrijk ernstig en zonder verborgen nevenbedoelingen getreden is in de rij der staten, die de beschaving bevorderen. Het publiek vereenzelvigt de drukpersvrijheid met den vooruitgang van den Staat, de censuur en hare surrogaten met den toestand, zoo als die was voor Maart 1848. Met een diep gevoel van schaamte, met eene bijna onmogelijk te bedwingen verontwaardiging verzet elk beschaafd mensch zich tegen de clericale plannen tot het onderdrukken der drukpers. Die huichelachtige stappen en halve maatregelen worden nog meer gehaat dan de openbare oppositie, die de italiaansche bisschoppen tegen elke vrije beweging op het gebied van letterkunde, wetenschap en journalistiek uiten, even als de in het geheim woelende, als sluipmoordenaars te werk gaande tegenstanders meer gehaat worden dan de opregte, eerlijke vijand. Eindelijk beseft men maar al te wel, dat er eene vrije *oostenrijksche* pers moet wezen zoo lang er eene *duitsche* bestaat, en dat, wanneer de oostenrijksche pers tot zwijgen is gebragt, de brug instort door middel van welke de gemeenschap wordt onderhouden met het stam- en taalverwante naburig land. Ten slotte worden de voorgenomen maatregelen, met betrekking tot de onafhankelijke bladen, in een naauw verband gebragt met de ophanden zijnde hervormingen der officiële drukpers, en klaagt men zeer over de mogelijke begoocheling, waardoor de openbare meening in Oostenrijk zich door gouvernementsbladen laat beheerschen. Mogelijk wordt het nieuwe drukpers programma wel niet in al zijne punten verwezenlijkt, maar ook dan nog is het euvel niet minder erg. In Oostenrijk heeft men in de laatste jaren eene school gehad en eenige ondervinding opgedaan, hoe zwaar de vloek van halve maatregelen drukt.

— Wij trekken de volgende passages uit een brief van Weenen:

»De aartshertog Maximiliaan, verslag doende zijner intrede te Venetië, verzwijgt geenszins de sombere tint zijner ontvangst, »noch toejuichingen, noch ontdekte hoofden.'' Deze jonge vorst, die, zoo als men weet, zich vleit zekere vrijzinnige gevoelens te bezitten, is door die ontvangst diep getroffen. Te vergeefs aan het hof eenige maatregelen, der Italiaansche nationaliteit en vrijheidszucht gunstig, verzocht hebbende, ziet hij zich thans door het volk teruggestooten, omdat hij de vertegenwoordiger is der Oostenrijksche overheersching in Venetië en Lombardije, eene zwakke en moeijelijke positie, waarin hij niet lang zal kunnen blijven.

— Mijne mededeeling in mijnen laatsten brief staat op het punt verwezenlijkt te worden. Bepaald zal nu het zegel der dagbladen worden opgelegd, zoo niet met October aanstaande, zooals sommigen willen, dan toch zeker den 1 Januarij 1858. Ook is er bepaald, dat het zegel van een halve kreutzer — zooals vroeger sprake was, — tot een geheele zal worden verhoogd. Buitendien zal het de portfrancering, zooals in Engeland, niet vervangen, zullende eindelijk daarvan alleen vrijgesteld zijn de avondeditiën, in half blad, onder den titel van bijvoegsels der morgeneditiën uitgegeven wordende. Daar al die dagbladen daardoor hun prijs met vijf of zes gulden jaarlijks moeten verhoogen, zoo lijdt het geen twijfel dat zij, vooral die voor de volkstanden, vroeg of laat niet meer in het licht zullen kunnen verschijnen.

— Door het gansche keizerrijk gaat de vervolging der Joden onafgebroken voort, doch vooral in Bohemen, waar ten dien opzigte het grootste misbruik van magt wordt gepleegd.

Onlangs verbood een zeker burgemeester den Joden op een kermis te koopen of te verkoopen, omdat die kermis juist op een Zaturdag, den Sabbath'sdag, viel. Zelfs te Weenen durfden eenige clericale dagbladen omtrent de joodsche leerlingen klagen, dat zij door hunne luiheid en hoofdigheid de lessen op de scholen stoorden en den onderwijzers aanraden, om hen op eene afzonderlijke bank te plaatsen. De ouders hebben dienaangaande een onderzoek gedaan, hetwelk de valschheid dier inblazingen aan het daglicht heeft gebragt.

Niettemin heeft de regering den Israëliten uitgenoodigd om afzonderlijke scholen op te rigten, ten einde alle aanleiding tot twist met de katholyken te vermijden. De Joden hebben echter daarop ronduit geantwoord, dat zij, aangezien zij dezelfde lasten als de andere burgers moesten dragen, ook geregtigd waren, dezelfde voorregten te genieten; dat zij er prijs op stelden, hunne kinderen op de voor alle eerediensten geopende scholen te laten, daar zij niet tot den tijd der middeneeuwen wilden terugkeeren, toen zij eene afzonderlijke volksklasse uitmaakte, die onophoudelijk aan de verwenschingen en vervolgingen der dweepzuchtigen was blootgesteld.

Ongetwijfeld hebt gij wel hooren spreken over de handelsakademie, tot welker stichting een comité van kapitalisten, grootendeels Joden, bij inschrijving reeds eene som van 400,000 gulden had bijeengebragt. De eerste ontworpen statuten bepaalden, dat de leerstoelen zonder onderscheid van godsdienst bezet zouden worden. Doch de aartsbisschop van Weenen geraakte daarover in woede en in naam van het concordaat werd dit vrijzinnige artikel doorgehaald.

Na lange woordwisseling tusschen het burgerlijk en geestelijk gezag, heeft de regering bepaald, dat de directeur en de professor voor de *geschiedenis* katholyk zullen moeten zijn, dat iedere eeredienst zijne bijzondere professor voor het onderwijs in de godsdienst zal moeten hebben, doch ook dat alle professors, alvorens hunne lessen te beginnen, hunne benoemingen door den minister zullen moeten doen bekrachtigen, welke minister — en dit is onderhandsch afgedaan, — niet in gebreke zal blijven, den aartsbisschop-primaat, het concordaat vertegenwoordigende, te raadplegen en hem te gehoorzamen. Eerstdaags zullen de stichters der handelsakademie zich vereenigen, om de ministeriële voorwaarden aan te nemen of te verwerpen.

TURKYE.

Eene telegrafische dépêche uit Triest houdt berigten in uit Constantinopel van 19 September. Omar-pacha is benoemd tot gouverneur van Bagdad. Djemil-bei, de Turksche gezant te Parijs, schijnt in de ongenade van zijn vader Reschid pacha te zullen deelen en zal denkelijk door Arif Bey of Eden-pacha vervangen worden. Geheel in strijd met vroegere mededeelingen, wordt nu weder verzekerd. dat Herat door de Perzische troepen nog niet ontruimd is.

Marseille, 24 September. Alhier zijn tijdingen ontvangen uit Constantinopel, loopende tot 16 dezer. Daaruit verneemt men, dat de Engelschen het materieel voor den telegraafdraad aan de Euphraat-linie op het terrien aangebragt hebben; doch men verzekerde dat de Arabieren de palen willen vernielen, uit sympathie voor de opstandelingen in Indië.

— Te Constantinopel heerschte eene finantieele crisis; de wisselkoers bleef stijgen.

— Het Turksche leger in Azie heeft in twintig maanden geen soldij ontvangen.

HAITI.

De per *Plata* ontvangen brieven uit Port-au-Prince bevestigen den opstand van een gedeelte der dominicaansche republiek tegen het gezag van president Baez, en melden dat de opstandelingen de hulp hebben ingeroepen van keizer Faustinus, met aanzoek tevens om bij het rijk Haïti te worden ingelijfd. Men zeide dat de keizer aan die roepstem gehoor zal geven, en met zijne troepen de opgestane Dominicanen zal te hulp snellen, zoodra de, door tusschenkomst van de europesche mogendheden tusschen Haïti en St. Domingo gesloten, wapenstilstand ten einde zal zijn.

Scheepsberigten.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum		Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerder	Van	Datum	Naar
Novemb.	15	Nederl.	Stad Enscheden	Noordhoek Hegt	Batavia.	14 Nov.	Amsterdam.
»	19	Spaansch	Maria Augustina	Pedio J. de Sosbilla	Cardiff.	5 Aug.	Manilla.
»	—	Amerik.	Unitid States	J D. Blanchard	~~Hongkong~~	~~10 Oct.~~	~~Callao~~
»	20	Engelsch	Viceroy	Robt. Garbatt	Londen.	25 Mei	Singapore.
»	19	Nederl.	Willem de Clerq	P Ouweband	Rotterdam.	10 Aug.	Soerabaya.
»	—	Engelsch	Oak	John Fesguson	New-York.	4 »	Bangkok.
»	17	Nederl.	Ida Maria de Raath	J de Boer	Antwerpen.	11 »	Batavia.
»	16	»	Henriette	J. van Loeven	Glasgow	2 »	Singapore.
»	—	»	Louis	P A Hövig	Newcastle	22 April	Batavia.
»	—	Engelsch	Empress.	John Thomas	Swan-Rivier	1 Nov.	»
»	—	»	Fleetwood	A Wilson	Glasgow.	10 Julij	Singapore.
»	17	Amerik.	Red Gauntled	Andrews	Batavia.	15 Nov.	Cowes.
»	18	Holl	Gorinchem	R J Reynders	Cardiff	30 Julij	Singapore.
»	—	Engelsch	Swan.	W Simpson	Swan-Rivier	7 Nov.	»
»	—	»	Cairo	John Carter	Glasgow	5 Aug.	Batavia.
»	—	»	Daphne	W. Olsproth	Manilla	18 Oct.	Sydney.
»	—	»	Lecurity.	J. Campbill.	Singapore	26 »	Falmouth.
»	—	Amerik.	Norman	S. Swett	Boston	25 Julij	Batavia.
»	—	»	Goldens State	H. L Hepbam	Too Chow foo	2 Oct	New-York.
»	—	Brem	Shakspere	C H Fechter.	Bremer.	1 Aug.	Batavia.
»	—	Fransch.	Estelle et Reiine	Ryckmans	Cardiff	17 »	Singapore.
»	—	Deensch	Valkyrsen	J. Strandgaard.	Tart Elisabeth	22 Oct	Batavia.

In lading liggende Schepen te Batavia.

Vlag			Namen der Schepen	Gezagvoerder	Bestemming	Agenten
Nederlandsch		bark	Commercie Compagnie	G. J Bruker qq.		Haeger en Schuurman.
»		»	Maarten van Rossem *	P. F. Ryken	Amsterdam	»
»		»	Admiraal Piet Hein*	L Hazewinkel.	Macao.	»
»		»	Paulina.	B J Post		»
»		»	Jannette*	T. Visser		B. Kopersmit en co
»		»	Bernhard Hertog van Saxe Weimar.	P. H. Hazewinkel	Hongkong.	»
»		schip	Ouderkerk a/d Amstel	Senger	Rotterdam	»
»		bark	Henriette	J. M. van der Veen.	Nederland	C. Behre en G. Kinder
»		schip	Vier Gezusters *	J. Bik		de Weerdt, Ruyl en co.
»		bark	Koning en Vaderland	van Bruggen		»
»		bark	Edouard Marie *	M. F. Remmers		V d. Burg, Vriesendorp en co.
»		brik	Louisa Roeloffina	J. A. Sybrandi	Tjilatjap	»
»		»	Catharina Geertruida	E E. Mos.	Manilla	Jacometti en co
»		schip	Johannes Lodewijk	L van der Waal.		Landberg, Bezoet de Bie en co.
»		bark	Nieuwland	A Bennik		»
»		bark	Borneo *	T. A Jansen	Amsterdam	»
»		»	Hollandstrouw*	N H. Keukes.		»
»		»	Ida Maria de Raadt*	J de Boer		»
»		»	Elise Susanna *	J. Kuyt	Rotterdam	van Ommeren Rueb en co.
»		»	Suzenna	Kaleshoek	Soerabaya	»
»		»	Johanna Maria *	Overgaauw		»
»		»	Cornelia Henriette	de Wey	Samarang	Paine, Stricker en co.
»		»	Theodora Machtilda.	Boelhouwer.		»
»		»	Derkina Titia	P Esink	Amsterdam	E. Moormann en co.
»		»	Antoinette Seraphine	J Victor		»
»		»	Maria Elise	M. van der Putte	Soerabaya	»
Nederl.	Indsch.	bark	Djoedoel Karim *	Ammoedin	»	D. N. Buys en co.
»	»	»	Fathool Mobark*	Kassan	Lampongs	»
»	»	»	Amana Tulbario*	Seeh Hamoot	Soerabaya	»
»	»	bark	Bacht Mastora *	Said Blhabessij.	Soerabaya	»
»	»	»	Arief Banjermaas	Hadjie Brahim.	Banjermass.	»
»	»	»	Kalimanten *	Lie Boenping		»
»	»	»	Faidool Rachman*	Said Ba-alie	Samarang.	»
»	»	»	Balheer *	Moh. Semen		»
»	»	»	Aladanie *	Koessnin		»
»	»	»	Al Osmanie*	Said Segaf	Samar. en Soerab	B. J. Jacobs.
»	»	»	Noorban *	Said Alie bin Djin.		»
»	»	»	Alnoer *	Sech A b Said	Priamen en Bencoelen	»
Fransch		bark	Guillaume Tell *	C. Hamel		J. Cezard en co.
»		bark	Avenèr *	Briand		»
»		»	Canrobert*	Daiger		»
Brem.		bark	Baltimore*	J. H. Schutte	China	C Bahre en G Kinder.
Zweedsch		»	Victor *	H. A, Prehn		J Cezard en co.
»		»	Carlsbade	C J. Fabroeus		»
Hanov.		»	Leda *	C. Lohmann		E. Moormann en co.
»		schip	Adèle *	P. W. Janssen	Cowes.	Paine Stricker en co.
Bal.		schoen.	Doris*		Balie Bandong	Mc Ewen en co.
Pruisch		schip	Leopold *	Holtz.	Nederland	Metzendorff, Wilmans en co.
Amerikaansch.		bark	Harry of the West*	J. Patterson	China.	Paine, Stricker en co.
Engelsch		»	Agincurt *.	J. Parbley		Maclaine Watson en co.

De Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *

Aangekomen Schepen te Batavia.

Datum.		Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Agenten.
Novemb.	18	Nederl Indisch	bark	Balhoor	Moh. Seman	Tagal	7 Nov.	D N. Buys en co.
»	—	»	»	Aladanie	Koesmin.	»	14 »	»
»	—	Engelsch	schoen.	Empress.	J. Thomas	Australie		Adam en co
»	—	Nederlandsch.	bark	Ida Maria de Raadt.	J. de Boer	Antwerpen.		LandbergBezoet de Bie en co
»	19	Nederl.Indisch	stooms.	Palembang.	H. J. Roseboom	Soerabaya	15 Nov.	W Cores de Vries
»	—	Nederlandsch	bark	Louis	P. A. Hövig	Amsterdam		LandbergBezoet d Bie en co
»	—	»	»	Nederland en Oranje		»		C. Barbe en G. Kinder.
»	—	Engelsch	schip	Melbourne.		Melbourne.		Martin, Dyce en co
»	—	Nederlandsch.	»	Philip van Marnix	van Duyn	Soerabaya.		B. Kopersmit en co.
»	20	Zweed.	bark	Carlsbade	C. J. Fahroeus	Rio de Janeiro.		J Cezard en co
»	—	Nederlandsch	»	Paulina	Post	Amsterdam		LandbergBezoet de Bie en co
»	—	»	schip	Palembang	Hoekstra	»		de Woerdt, Ruyl en co.
»	—	»	bark	Margaretha Simonetta	Hoffman	»		Paine, Stricker en co.
»	—	Ned Ind	»	Marianne Antoinette	Lobert	Samarang.		B Kopersmit en co
»	—	Hanov.	brik	Amisia	Arends	China		Metzendorff, Wilmans en co

Vertrokken Schepen van Batavia.

Datum.		Vlag		Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Naar.
Novemb.	19	Nederl Indisch	schip	Gertruda	Söbels	Sumanap.
»	—	Brem.	bark	Orestes.	G Gunther	Golf van Perzie.
»	—	Nederl. Indisch	»	Batavia	Tjie Kesiang	Pecalongan
»	—	»	»	Asad Dullah	Hadjie Samsoedin	Banjermass.
»	—	»	»	July	Moh Alie	Samar. en Soerabaya.
»	—	Nederl.	»	Beurs van Rotterdam	F de Vos.	Nederland
»	20	Nederl. Ind.	stooms.	Langan Lamongan	T Deighton	Samar. via Cheribon.
»	—	Zweed.	schip	Princessant Lowisa	O. Jarisson	Falmouth.
»	—	Nederlandsch	bark	Willem III	C v. d. Burg	Nederland.
»	—	»	4 mast	Argo	A Weber	Rotterdam
»	21	Engelsch	bark	Prince Charles	Brown	Singapore.
»	—	Nederl Indisch	»	Alnoor Salim.	Said bin Salim	Banjermass
»	—	Engelsch	»	Lotus	Abdul Taliep	Samar. en Banjermass.
»	—	Ned. Ind.	brik	Cheribon Packet	Massingham	Padang

Aangekomen schepen te *Soerabaya*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen	Gezagvoerder	Van
Nov.	10	N I.	stooms Padang	B J Schipper.	Batavia
»	11	»	schoen Carolina	Pa Noor	Pasoeroean.
»	—	Ned	bark Aldabaran.	Meyboom	Batavia,
»	12	N I.	stooms Palembang	Roseboom	»
»	—	Ned	bark Baltimore.	Brakke	»

Vertrokken schepen van *Soerabaya*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Nov	10	Ned.	bark Souburg	Evers	Nederland
»	11	»	» Aegidia	Veldman	»
»	—	N I.	» Marzock	Said Alatas	Grissee.
»	12	Amr.	» Helen Mar.	E. J. Low	China
»	—	N. I.	» Charlotte,	Sech Djakim	Banjerm.

In lading liggende schepen te Soerabaya.

Vlag.	Namen der Schepen	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten
Nederlandsch.	Generaal de Stuers	F Fokkens.		Fraser Eaton en co.
»	Willem de Zwijger	van Dries	Nederland	Fraser Eaton en co
»	Senior	K L Swart	»	Ruyl Cramer en co
Engelsch	Nora Greina	M. Burgogne		Fraser Eaton en co.
Nederlandsch.	Henriette	Chevallier	»	Schimmelpenninck en co
»	Jacqueline en Elisa	B Sikkens	Nederland	»
Amerik	Yankee Ranger	Stokman.		Mathieu en co.
Nederlandsch.	Walcheren	K Hoek	Nederland	van Eck en co
Zweedsch	Equator.	Asander	Zweden	Fraser Eaton en co.
»	Herald	Wennerholm	Triëst	P Kervel en co.
Nederlandsch.	Arij Scheffer	Kunst	Nederland	van Leeuwen en co.
»	Baltimore	G H. Brakke.	»	Schimmelpenninck en co
Nederl Indisch	Deum. Bintang Toedjoe	Oei Angkie.	Riouw	Tan Bindjang.
» »	Padang	Roseboom	Bat en Samarang	W Cores de Vries

Aangekomen schepen te *Indramayoe*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Nov.	9	Ned.	schip Anis Belgeir	Sech Soenkar.	Batavia.
»	10	»	bark Serie Elmashoor	Moh. Yasin	Tegal.
»	—	N I.	» Ellen	J. Winter	Batavia
»	12	Ned.	» Henriette Maria	J. Verburg	Tagal.

Vertrokken schepen van *Indramayoe*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen	Gezagvoerder	Naar
Nov.	14	Ned.	bark Ellen.	J. Winter	Batavia

Aangekomen Schepen te *Cheribon*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen	Gezagvoerder.	Van
Nov.	9	Ned.	bark Timbang	Hadjie Mangsat	Djawana
»	—	»	» Landbouw	Kleinenberg	Batavia.
»	—	»	» Borneo	Goe Bantiok	»
»	—	»	schoen Mashoor	Said Bahasim	Sumanap
»	11	»	» Mabrook	Said Madehie	Palembang
»	—	»	st. Langan Lamongan,	Deighton	Batavia.
»	13	»	bark Kimwan.	Djie Kiatsan	Riouw

Vertrokken schepen van *Cheribon*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen	Gezagvoerder.	Naar
Nov.	9	Ned.	bark Thaegoan	Lim Tekan	Rembang.
»	—	»	» Timbang	Hadjie Moeng at	Muntok.
»	—	»	» Bintang Oetara	de Fuiquelmondt	Batavia.
»	10	»	brik Soeijgoan	Tio Tingkiet	Rembang.
»	11	»	st. Langan Lamongan	Deighton	Samarang.

Aangekomen schepen te *Tagal*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Naar
Nov.	10	Ned.	bark Josserien	Saed Aloei	Batavia
»	12	»	» Soeijgoan	Tio Tingkiat	Cheribon.

Vertrokken schepen van *Tagal*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Van
Nov.	10	Ned.	bark Henriette Maria	J. Verburg	Batavia.
»	12	»	» Willem III.	van der Burg.	Nederland.
»	14	»	» Balgaoor	Moh Seman	Batavia.
»	—	»	» Aladanie.	Goesmin	»
»	—	»	brik Soeijgoan	Tio Tingkiat	Rembang.
»	—	»	bark Atiat Rachman	Sech Algator	Samarang

Vertrokken schepen van *Pekalongan*.

Datum.		Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerder	Naar
Nov.	12	Ned.	bark Hendrika	H. Bonn	Nederland
»	—	»	bark Oeij Sinjo	Oeij H	Batavia.

Aangekomen schepen te *Probolingo*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Nov.	12	Ned.	schip Jan van Schaffelaar	G. L Verbeek	Soerabaya.
»	—	»	» Broedertrouw	G. Rotgans	Batavia.

Aangekomen Schepen te *Pasoeroean*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Nov.	8	Ned.	Staatsraad v. d. Houven.	F. Heijmeriks.	Soerabaya.

Vertrokken Schepen van *Pasoeroean*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Nov.	9	N. I.	schoen. Carolina	Pa Noer	Soerabaya.
»	10	Ned.	schip Jupiter	v. d. Meij.	Amsterdam.

Aangekomen schepen te *Banjoewangie*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen,	Gezagvoerder	Van
Oct	8	Ned.	schip Amazon.	J. Abbink	Manilla.
»	12	N. I.	schoen. Venus	Kerto	Singapoere
»	28	»	schip Hector	M Paulino	Sumanap
»	—	Ned.	» Koning Willem II.	v Eijk Menkman	Soerabaya
»	29	Bal.	brik Gruda	C. P Lange	Batavia.
»	—	Z. M	stooms. Amsterdam	k. l. t/z. de Vries	Besoekie
Nov.	2	Ned,	Cornelis Wernard Eduard	D Bakker.	Manilla.
»	4	»	schip Eersteling	Koens	Panaroekan

Vertrokken Schepen van *Banjoewangie*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Oct.	12	Ned,	schip Amazon.	J. Abbink	Liverpool
»	13	N. I.	schoen Venus	Kerto	Balie Bad.
»	30	»	schip Hector	M. Paulino	Tjilatjap.
»	—	Bal.	brik Grude	C P Lange	Balie Bad
»	—	Ned.	schip Koning Willem II	v. Eijk Menkman	Sidney
»	31	Z M	stooms. Amsterdam	k. l t/z. de Vries	om de Zuid.
Nov.	5	Ned.	Cornelis Wernard Eduard	D Bakker	Sidney
»	—	»	schip Eersteling	Koens	Rotterdam

Vertrokken schepen van *Sumanap*.

Datum		Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerder	Naar
Nov	8	N I	India hern Fathol Moebarak	Said Asegaf	Samarang

Aangekomen Schepen te *Tjilatjap*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Nov.	12	N. I	bark Hector	Paulino.	Sumanap.

Vertrokken schepen van *Tjilatjap*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Nov.	12	Z. M.	stooms. Amsterdam	k. l. t/z de Vries.	Batavia.

Aangekomen schepen te *Panaroekan*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Nov.	27	Ned.	schip Bato	Broeksmit	Soerabaya.

Vertrokken schepen van *Panaroekan*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Nov.	21	Ned.	schip Eersteling	C Koens	Nederland.

Vertrokken schepen van *Pamakassan*.

Datum		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Nov.	9	N. I.	Carolina h Moelkool Bahar	Sech Bakreso	Palembang.

Aangekomen schepen te *Patjitan*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Nov.	3	Z M.	stooms Amsterdam	k l t/z de Vries.	Prigie.

Vertrokken schepen van *Patjitan*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Nos.	4	Z. M.	schip Mercurius	F. Nepperus	
»	9	Ned	stooms Amsterdam	k. l t/z de Vries	Middelburg.

AANGEKOMEM PASSAGIERS TE BATAVIA.

van den 17 *tot en met den* 19 *November*. 1857.

Met het N I stooms *Banda*, kapt *A. G. Bosch*, de heer *van* lt kolonel. *Maubach*, lt t/z 2e kl *Glifford*, en 1 gevangen *pange* van *Westkust van Borneo*

Met het Ned. schip *Sara Eleonora*, kapt *D. Schuijmer*, mevr. *S mer*, van *Samarang*

Met het N. I stooms *Palembang*, kapt *H J. Rooseboom*, de lt. t/z baron *Ganeneb gend. Tengnagel*, de heeren *Godon* en *Bosch, Bakker. Overbeek, Lion* en *Harting*, benevens *Z M. troe*

VERTROKKEN PASSAGIERS VAN BATAVIA.

van den 18 *tot en met den* 20 *November* 1857.

Met het N. I. stooms. *Langan Lamongan*, kapt *Deighton*, de Jonkhr. *van Hugendorp echtg* en *fam* de heer en mevr. *Knoop* en mevr *de Scei jff* en *fam*, mevr. *Smulders*, de heeren *Banduin, H naar, van Bloemen Waanders, Abel* en 2 heeren *Danwes*, 2 *Ra* 5 *Inlanders*, 2 *chinezen*, *Z. M troepen* en *bannelingen*, naar *Sa rang*.

Handelsberigten.

Aan- en Uitvoer te Batavia *van den* 9 *tot en met den* 10 *November*. 1857.

AANVOER.

Van Nederland der Ned. schip *Johannes Lodewijk*, gez. van der Waal, agt. Landberg Bezoet de Bie en co.

300 vs. boter. 300 zoetm. kazen 100 leidsche kazen. 288 edams k zen. 200 keld. genever. 200 vn. teer. 20 kalfartwerk. 30 led leggers. 25 vs. spek. *Agenten*.
100 md. min water. *van Ommeren Rueb en co*.
2 coll. koopmanschapp. 25 kn. garen. *Bahre en Kinder*.
5 ks. kramerijen. *Feltkamp*.
4 vat. en 7/* pijp wijn. *Hunter Houghton en co*.
4 ks. hoeden. 3 do. gelakt. leder. *Pandel en Stiehaus*.
3 coll. manufact. *Moormann en co*.
50 leggers arak. *Order*.
150 md. aardappelen. 1 piano. *Gezagvoerder*.
100 vs. koper munt. *N. H. M.*

Van Palembang per Ned. ind. schip *Anoear*, gez. Said Abdulla bin Selim.

1 waterpers. $1014^{88}/_{100}$ pic. rotting. $22^{38}/_{100}$ do. boomschors. 100 do. dammer. *N. H. M.*
$6^{80}/_{100}$ pic. benzoin. 52 do. dammer. 42600 ps. rotting stokken. $31^{20}/_{100}$ pic. koffij. *Sim Tenghim*.
$2^{1}/_{20}$ corg. sarongs. $^{11}/_{20}$ do. zijden sarongs. $^{7}/_{20}$ do. cat. sarongs $^{7}/_{20}$ do. zijden sarongs. $3^{1}/_{2}$ do. zijden. broeken. 2 do. mutsen *Sech Moh. Djawas*.
$13^{80}/_{100}$ pic. benzoin. $7^{40}/_{100}$ do. koffij. *Said Abdulla bin Oemar*.
10 ps. wipstoelen. *Said Abdolla bin Salim*.

Van Samarang per Ned. ind. stoomb. *Langan Lamongan*, gez. Deighton, agt. Levert en co.

2 kn. wijn, *Order*.
1 kt. diversen. *Bleeker*.
4 ks. diversen. *Order*.
2 krandj. suiker. *Göring*.
1 kt. beenzwart. ......
2 tromm. beschuit. *A. Bleem*.
1 trommel en 1 pakje. *Bedier*.
2 trommels. *Hammers*.
1 pakje. *Beer*.
1 koffertje. *Order*.

Van Boston per Ned. schip *Nederland*, gez. Ruiter, agt. Cezard [illegible]

[illegible] *Agenten*.
6 ks. vruchten. *Paine Stricker en co*.
50 vn. meel. 12 ks. beschuit. 25 bn. drills. 5 kn. jeans. 3 do. huisr ad. 2 do. leder. 9 do. en 1 pak. klokken. 1 kt. eetwaren *Gumprich en Strauss*.
21 doz. provisien. en blik. 7 ijs kisten, *Gezagvoerder*.

Van de Lampongs. per praauw *Schuit*. gez. Karlia.

44 pic. gomelastiek. *Gezagvoerder*.

Van de Lampongs. per praauw *Mayang*, gez. Tambah.

$68^{70}/_{100}$ pic. dammer 5 do. zw. peper. 1 do. gomelastiek. 17 bossen rotting. *Gezagvoerder*.

Van Cheribon per praauw *Sampang*, gez. Suka.

120 pic. katjang. 56 ps. huiden. 3 ks. thee. 30 pic. rotting. 6 do.. soija 1 kt. zijden garen. 1 do. sarongs. *Koe Kengtjae*.

Van Cheribon per paauw *Sampang*, gez. Kaliepa.

$68^{78}/_{100}$ pic. gambier. 22 kn. thee 60 vn. renosterhuiden. *Koe kengtjaij*.

Van Cheribon per Ned. ind. schip *Faidool Rachman*, gez. Said Achmat bin Sa alie.

800 ps. sp. matten. *Gezagvoerder*.
$1269_{10}/_{100}$ pic. suiker. *Paine Stricker en co*.
$228^{62}/_{100}$ pic. katjang. $375^{38}/_{100}$ do. boengkiel. *Bedier*.
1 pak. manufact. *Said Aloewie Satrie*.
615 ps. buffelhuiden. *Cezard en co*.

Van Indramaijoe-per Ned. schip *Kalimantan*, gez. Lie Boenping.

$388^{17}/_{100}$ pic. rijst. *Reynst en Vinju*.

UITVOER.

Naar Nederland via Samarang per Ned. bark *Johanna Alida*, gez. Visman, agt. Jacometti en co.

50 legg. arak. *Agenten*.
200 pic. tin. *N. H. M.*

Naar Samarang en Soerabaya per Ned. ind. stooms. *Palembang*. gez. Roseboom, agt. Cores de Vries.

4 keld. genever. 9 kn. wijn. 10 vs. boter. 6 vn. brood. 10 vn. vleesch 3 vn. brood. 3 vs. boter. 2 ks. wijn. 2 keld. genever. uit entrep. *Agenten*.
1 rol. lood. 8 bossen ijzer. en 23 stav. ijzer. 300/2 leggers. 300 bos. hoepel ijzer. $^{3}/_{2}$ legg. en $^{1}/_{1}$ aam klapperolie. 1 kt. medicijnen. 25 coll. div. gouv. goederen. *Gouvernement*.

Naar Nederland via Soerabaya per Ned. schip *Louisa Maria*, gez. Tjebbes, agt. Anderson Tolson en co.

300 tonn. steenkolen aan *boord gebleven lading*.
100 legg. arak. *Dümmler en co*.

Naar Nederland via Cheribon per Ned. schip *Amerika*, gez. Heerman, agt. Cezard en co.

70 pic. rotting. 200 do. tin. 2000 do. koffij. *N. H. M*,

Naar Londen per Eng. schip *West*, gez. Ramsay agt. Martin Dyce en co.

5000 pic. rijst. 250 do. rotting. 70 do. sap. hout. $4^{1}/_{2}$ do. foelie. 1025 do. rijst. 496 do. kurkema. 244 do. zw. peper. 121 do. gesneden buffelhuiden. 123 ps. buffelhuiden. 29 pic. not. muscaat. *Agenten*.
10/m man. sigaren. uit entrep. *Morgan Melbourn en co*.

GEDRUKT EN UITGEGEVEN TE BATAVIA BIJ W. BRUINING.